

RAČUNSKO SODIŠČE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Porevizijsko poročilo

Popravljalni ukrepi pri izbiri lokacije odlagališča
nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov

Poslanstvo

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih odkritjih revizij poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi porabniki javnih sredstev izboljšajo svoje finančno poslovanje.

Porevizijsko poročilo

BabodSh^S^ [g] dW [bd] [zbir] lokacije odlagališča
nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov

1. UVOD

V revizijskem poročilu o izbiri lokacije odlagališča nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov, št. 1209-3/2009/89, z dne 28. 6. 2011, je Računsko sodišče Republike Slovenije (v nadaljevanju: računsko sodišče) izreklo mnenje, da Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: Vlada RS), Ministrstvo za gospodarstvo, Ministrstvo za okolje in prostor in Agencija za radioaktivne odpadke (v nadaljevanju: agencija) niso bili učinkoviti pri načrtovanju in izvedbi postopkov izbire odlagališča nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov (v nadaljevanju: odlagališče) ter izreklo mnenje, da Vlada RS, Ministrstvo za okolje in prostor ter agencija niso bili učinkoviti pri načrtovanju, določanju in zagotavljanju družbene sprejemljivosti za izbiro lokacije odlagališča.

Ker razkrite nesmotrnosti niso bile odpravljene med revizijo, smo v revizijskem poročilu podali zahtevo za predložitev odzivnega poročila.

Vlada RS, Ministrstvo za okolje in prostor in agencija so v predpisanem roku 90 dni računskemu sodišču predložili odzivna poročila¹, ki so jih s podpisom in pečatom potrdile odgovorne osebe mag. Helena Kamnar, generalna sekretarka Vlade RS, dr. Roko Žarnić, minister za okolje in prostor ter Vladislav Krošelj, direktor agencije. Ministrstvo za gospodarstvo je odzivno poročilo², ki ga je podpisal mag. Mitja Gaspari, minister, odgovoren za razvoj in evropske zadeve, ki začasno vodi ministrstvo za gospodarstvo, je odzivno poročilo predložilo v dodatnem 15-dnevnem predpisanem roku. V predloženih odzivnih poročilih so predstavljeni popravljalni ukrepi. V porevizijskem postopku smo pregledali odzivna poročila ter preizkusili verodostojnost in zadovoljivost izkazanih popravljalnih ukrepov.

V tem poročilu:

- predstavljamo nesmotrnosti, ki so bile razkrite v revizijskem poročilu in so zahtevale ukrepanje,
- povzemamo popravljalne ukrepe in
- izrekamo mnenje o zadovoljivosti popravljalnih ukrepov.

---

¹ Odzivno poročilo Vlade RS, dopis št. 00602-12/2009/16 z dne 22. 9. 2011; odzivno poročilo Ministrstva za okolje in prostor, dopis št. 0602-10/2009/22 z dne 16. 9. 2011 in odzivno poročilo agencije, dopis št. 203/110926-BS z dne 26. 9. 2011.

² Dopis, št. 006-5/2009/52 z dne 28. 9. 2011, poslan priporočeno po pošti 29. 9. 2011.

2. NESMOTRNOSTI IN POPRAVLJALNI UKREPI

2.1 Agencija za radioaktivne odpadke

2.1.1 Revizija namenskosti in smotrnosti porabe sredstev, pridobljenih od Sklada za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in za odlaganje radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne Krško

2.1.1.1 Opis nesmotrnosti

Na podlagi 6.c člena Zakona o skladu za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne Krško³ (v nadaljevanju: ZSFR) mora agencija vsako leto zagotoviti revizijo smotrnosti in namenskosti uporabe sredstev⁴, prejetih iz Sklada za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in za odlaganje radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne Krško (v nadaljevanju: sklad) za:

- financiranje storitev, kot jih določa 95. člen Zakona o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti⁵ (v nadaljevanju: ZVISJV);
- financiranje priprave in izvedbe projektov za varno in končno odlaganje izrabljenega goriva in radioaktivnih odpadkov iz nuklearne elektrarne;
- financiranje priprave in izvedbe projekta za varno razgradnjo nuklearne elektrarne;
- plačilo nadomestila za omejeno rabo prostora lokalnim skupnostim v skladu z Uredbo o merilih za določitev višine nadomestila zaradi omejene rabe prostora na območju jedrskega objekta⁶ (v nadaljevanju: uredba o nadomestilu).

Revizijo morajo opraviti osebe, pooblašene za revidiranje v Republiki Sloveniji, in o tem izdelati pisno poročilo do 31. 3. v letu, ki sledi poslovnemu letu, za katero je treba zagotoviti revidiranje porabe sredstev. Agencija mora poročilo najpozneje v petnajstih dneh po prejemu predložiti skladu.

Agencija za leto 2008 ni zagotovila revizije namenskosti porabe sredstev v skladu s 6.c členom ZSFR. Za leto 2009 je agencija poleg redne revizije računovodskih izkazov naročila tudi izvedbo revizije pravilnosti

---

³ Uradni list RS, št. 47/03-UPB1, 68/08.

⁴ Obveznost je uvedla novela tega zakona ZSFR-B, Uradni list RS, št. 68/08.

⁵ Uradni list RS, št. 102/04-UPB2.

⁶ Uradni list RS, št. 134/03, 100/08.

in gospodarnosti poslovanja, ki naj bi obsegala pregled postopkov javnega naročanja ter pregled namenske in gospodarne rabe javnih sredstev⁷. O opravljeni reviziji je bilo pripravljeno poročilo⁸, iz katerega je razvidno, da je bila opravljena revizija računovodskih izkazov agencije, vendar pa ni razvidno, da je bila opravljena tudi revizija namenske in gospodarne rabe javnih sredstev, ki bi vključevala oceno smotrnosti in namenskosti porabe sredstev sklada.

Ocenili smo, da bi morali biti v skladu z določbami 6.c člena ZSFR pripravljene revizijski poročili o smotrnosti in namenskosti porabe sredstev, izplačanih iz sklada za leti 2008 in 2009, iz katerih bi bilo jasno razvidno, kako je bila opravljena revizija, kakšen je bil obseg revizije, kakšne so ugotovitve in kakšno je mnenje revizorja o smotrnosti in namenskosti porabe teh sredstev.

Čeprav 6.c člen ZSFR ne predpisuje natančno načina in obsega revizije smotrnosti in namenskosti porabe sredstev sklada, ki jih prejema agencija, ter kriterijev za presojo smotrnosti in namenskosti porabe sredstev sklada, bi agencija morala takšno revizijo izvesti. Na podlagi ocene, da je opredelitev zahtevane revizije nejasna, bi morala agencija od Ministrstva za gospodarstvo, ki je pripravljavec ZSFR, zahtevati pojasnila in navodila za izvedbo predpisane revizije.

Agencija je morala v odzivnem poročilu izkazati začetek aktivnosti za izvedbo revizije namenskosti in smotrnosti porabe sredstev sklada, pri čemer je morala ustrezno opredeliti predmet in obseg izvedbe revizije in določiti merila za presojo smotrnosti in namenskosti porabe sredstev sklada.

2.1.1.2 Izkazani popravljalni ukrepi

Agencija je pripravila osnutek sprememb ustanovnega akta, Odloka o preoblikovanju javnega podjetja Agencija za radioaktivne odpadke, p. o., Hajdrihova 2, Ljubljana, v javni gospodarski zavod (v nadaljevanju: osnutek sprememb odloka), v katerem je v 6.č členu opredelila, da mora za vsako poslovno leto zagotoviti, do 30. 6. v prihodnjem letu pa opraviti revizijo smotrnosti in namenskosti uporabe sredstev, pridobljenih iz proračuna in od sklada. Revizijo morajo opraviti osebe, pooblašene za revidiranje v Republiki Sloveniji. Osebe, ki bodo izvedle revizijo, določi ustanovitelj. Agencija je v 6.č členu osnutka sprememb odloka določila še, da mora revizija smotrnosti in namenskosti porabe sredstev sklada vsebovati izrek mnenja o gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti ter o namenski porabi sredstev, pri čemer mora izrek mnenja o:

- gospodarnosti vsebovati mnenje, ali so bili vsi viri, ki jih uporablja agencija za opravljanje svoje dejavnosti, na voljo ob pravem času in v ustrezni količini;
- učinkovitosti vsebovati mnenje, ali je bilo doseženo najboljše razmerje med uporabljenimi vložki in doseženimi učinki;
- uspešnosti vsebovati mnenje, ali so bili doseženi konkretno zastavljeni cilji in predvideni izidi;
- namenskosti vsebovati mnenje, ali so bila vsa sredstva porabljenamensko, morebitna ugotovljena odstopanja pa morajo biti obrazložena.

---

⁷ Pogodba o revidiranju računovodskih izkazov ter pravilnosti in gospodarnosti poslovanja za leti 2009 in 2010, št. R-P-112/09 z dne 28. 9. 2009.

⁸ 26. 2. 2010.

Agencija je Ministrstvu za gospodarstvo posredovala dopis⁹, v katerem je predlagala izvedbo revizije namenskosti in smotrnosti porabe sredstev sklada za obdobje od 25. 6. 2008 do konca leta 2010, v skladu z zahtevami iz revizijskega poročila računskega sodišča. Agencija je določila, da se morajo cilji revizije nanašati na presojo, ali:

1. so bila sredstva, pridobljena iz sklada, porabljena razumno, ob upoštevanju načela namenskosti premoženja in analize stroškov in koristi;
2. je razmejitev porabljenih finančnih sredstev med povečanjem investicije v teku in stroški ob upoštevanju posebnosti same investicije ustrezna;
3. ali je pri nabavi blaga in storitev, povezanih z izvajanjem javne gospodarske službe, opredeljene v namenu revizije, zagotovljeno gospodarno in učinkovito poslovanje;
4. ali se vsi stroški, ki bremenijo sredstva sklada, dejansko nanašajo na izvajanje gospodarske javne službe, opredeljene v namenu revizije;
5. ali so bili izvajalcu dani dovolj opredeljeni tehnični, kadrovski in finančni pogoji, da je izvajanje obvezne gospodarske javne službe lahko potekalo gospodarno in učinkovito.

Rezultat revizijskega pregleda mora biti revizijsko poročilo z opredeljenimi področji in cilji revidiranja, splošnimi zaključki, razvrstitvijo priporočil po posameznih stopnjah tveganja ter s podrobnejšim opisom ugotovitev s priporočili in tveganji.

Agencija je v dopisu navedla, da bo povabila k oddaji ponudb, oziroma razpisno dokumentacijo pripravila v sodelovanju z Ministrstvom za gospodarstvo ter da bo pozvala revizijske družbe k oddaji ponudbe. Na seznam revizijskih družb, ki bodo povabljene k oddaji ponudb, mora podati soglasje Upravni odbor agencije. Agencija je v dopisu še opozorila, da v veljavnem finančnem načrtu za leto 2011 nima predvidenih sredstev za izvedbo revizije, zato je predlagala, da se revizija izvede takoj po sprejetju rebalansa finančnega načrta za leto 2011, ali po sprejetju finančnega načrta za leto 2012. Agencija je osnutek rebalansa finančnega načrta in programa dela z vključenimi stroški izvedbe revizije posredovala v obravnavo Upravnemu odboru agencije.

Dopis je bil poslan v vednost tudi skladu.

2.1.1.3 Ocena popravljanih ukrepov

Predstavljeni popravljali ukrep ocenjujemo kot *delno zadovoljiv*. Agencija v osnutku sprememb odloka ni opredelila roka izvedbe revizije smotrnosti in namenskosti porabe sredstev, pridobljenih od sklada, v skladu z rokom, ki ga določa ZSFR. Ta določa, da je treba revizijo opraviti do 31. 3. v poslovnem letu, ki sledi poslovnemu letu, za katero se revizija opravlja, agencija pa je v osnutku sprememb odloka določila, da je treba revizijo opraviti do 30. 6. za preteklo poslovno leto. Glede na to, da je v ZSFR rok za izvedbo revizije natančno določen, bi morala agencija ta rok za izvedbo revizije v osnutku sprememb odloka uskladiti z določitvijo roka v ZSFR. Ocenjujemo, da agencija v osnutku sprememb odloka tudi ni dovolj natančno opredelila meril za ocenjevanje smotrnosti poslovanja agencije pri porabi sredstev, pridobljenih iz sklada, prav tako pa opredeljeni cilji niso v neposredni povezavi z namenom izvedbe revizije. Agencija je v osnutku sprememb odloka navedla le splošne definicije posebnih revizijskih ciljev gospodarnost, učinkovitost in uspešnost poslovanja, za katere naj bi bilo v reviziji podano mnenje, ni pa opredelila meril

---

⁹ Dopis z dne 9. 9. 2011.

za presojo posameznega posebnega cilja revizije v povezavi s predmetom revizije. Še posebej opozarjamo na opredelitev cilja gospodarnost, kjer bi se morala merila, glede na predpisani predmet revizije v 6.c členu ZSFR, nanašati predvsem na poslovanje agencije s sredstvi, pridobljenimi iz sklada, in ne na ocenjevanje, ali so bili vsi viri, ki jih agencija pridobiva za svoje poslovanje, na voljo ob pravem času in v ustrezni količini.

Agencija v dopisu Ministrstvu za gospodarstvo ni ustrezno opredelila obdobja, za katero naj bi bila opravljena prva revizija smotnosti in namenskosti porabe sredstev, pridobljenih iz sklada. Predvidela je, da se revizija za leto 2008 opravi za obdobje od 25. 6., in ne za celotno poslovno leto, kot obdobje, za katero je treba izvesti revizijo, določa ZSFR. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o skladu za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne Krško¹⁰ (v nadaljevanju: ZSFR-B), ki je določil obveznost izvedbe revizije, je sicer začel veljati 25. 6. 2008, kar pomeni, da je z dnem uveljavitve ZSFR-B nastala tudi obveznost izvedbe revizije. Prvi odstavek 6.c člena ZSFR-B jasno določa, da se revizija opravi za posamezno poslovno leto, ki je pri agenciji opredeljeno enako kot koledarsko leto, to je od 1. 1. do 31. 12. za posamezno leto. ZSFR-B za leto 2008 ne omogoča nobenih izjem od splošne opredelitve obdobja, za katero je treba izvesti revizijo. Glede na to, da se revizija opravi po zaključku poslovnega leta, obveznost za izvedbo revizije pa je nastopila z uveljavitvijo ZSFR-B, 25. 6. 2008, taka opredelitev ne predstavlja ovire za izvedbo revizije za celotno obdobje revizije.

Agencija v dopisu Ministrstvu za gospodarstvo ni ustrezno opredelila namena in predmeta revizije. Določila je, naj bi bil namen revizije "presojanje smotnosti in namenskosti uporabe prejetih finančnih sredstev od sklada v letih 2008, 2009 in 2010 pri izvajanju obvezne javne gospodarske službe, ki jo kot izvajalec obvezne državne gospodarske službe ravnanja z radioaktivnimi odpadki v Republiki Sloveniji izvaja agencija". 3. člen ZSFR kot enega od štirih možnih namenov porabe sredstev sklada sicer predvideva financiranje izvajanja storitev v skladu s 95. člen ZVISJV, ki se nanašajo na obdelavo radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva pred odlaganjem ter odlaganje radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva iz jedrskih objektov za proizvodnjo energije, kar je obvezna državna gospodarska javna služba odlaganja odpadkov iz jedrskih objektov za proizvodnjo energije, vendar pa 3. člen ZSFR opredeljuje še tri druge namene porabe sredstev sklada, za katere je treba izvesti revizijo. Opozarjamo še, da se bo izvajanje te javne službe pričelo z odlaganjem nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov v odlagališče, zaenkrat pa so vsi radioaktivni odpadki še začasno shranjeni v nuklearni elektrarni. Agencija v skladu s 94. členom ZVISJV izvaja tudi obvezno gospodarsko javno službo ravnanja z radioaktivnimi odpadki, ki vključuje prevzemanje, zbiranje, prevažanje, predhodno obdelavo in skladiščenje pred odlaganjem ter odlaganje radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva, ki niso odpadki oziroma izrabljeno gorivo iz jedrskih objektov za proizvodnjo energije, ki pa se ne financira iz sredstev, pridobljenih od sklada. Tako opredeljen namen in predmet izvedbe revizije zato ni jasen in ni v skladu z določitvijo namena in predmeta revizije, kot ju določa 6. člen ZSFR.

Ocenjujemo, da se nekateri od predvidenih ciljev revizije, ki jih je agencija navedla v dopisu Ministrstvu za gospodarstvo, ne nanašajo neposredno na opredelitev predmeta in ciljev revizije smotnosti in namenskosti porabe sredstev, pridobljenih od sklada, kot jo določata ZSFR in osnutek sprememb odloka. Cilj v točki dve ni jasno opredeljen in je zato nerazumljiv, pri čemer tudi ni določeno merilo za presojo "ustreznosti razmejitev porabljenih finančnih sredstev med povečanjem investicije v teku in stroški ob

---

¹⁰ Uradni list RS, št. 68/2008.

upoštevanju posebnosti same investicije". Cilji v točkah 3, 4 in 5 se nanašajo zgolj na presojo izvajanja gospodarske javne službe agencije, saj viri za izvajanje gospodarske javne službe po 94. členu ZVISJV niso sredstva sklada, gospodarska javna služba po 95. členu ZVISJV pa se še ni pričela izvajati.

2.1.2 Opredelitev predmeta javnega naročila za oddajo del svetovalnega inženiringa in opredelitev predmeta pogodbe za svetovalni inženiring

2.1.2.1 Opis nesmotnosti

Agencija za radioaktivne odpadke je v razpisni dokumentaciji opredelila, da je predmet javnega naročila oddaja del za izvedbo svetovalnega inženiringa v postopku pridobivanja državnega lokacijskega načrta za odlagališče, in sicer pri pripravi pred-primerjalne študije, okoljskega poročila ter predloga državnega lokacijskega načrta. Opredelila je načrtovan skupen obseg ur za izvedbo del na eni lokaciji ter določila predviden obseg ur za izvedbo naslednjih skupin del: zagotovitev prostorske dokumentacije, zagotovitev strokovnih podlag, sodelovanje z upravnimi organi in koordinacija aktivnosti, splošno, finančno in pravno svetovanje ter za zastopanje po pooblastilu naročnika. Vrste del znotraj navedenih skupin in obsega posamezne vrste del ni bolj natančno opredelila. Podlaga za pripravo razpisne dokumentacije je bila projektna naloga, iz katere je razviden okvirni opis del, ki so predmet oddaje, ni pa razvidna vrsta del, ki jih je treba opraviti, ter ocena obsega predvidenih del. Na enak način kot v razpisni dokumentaciji je bil opredeljen tudi predmet in obseg del svetovalnega inženiringa v pogodbi. Pogodba je bila sklenjena z edinim ponudnikom teh del v postopku, z družbo DDC svetovanje inženiring, Družba za svetovanje in inženiring, d. o. o., Ljubljana (v nadaljevanju: družba DDC).

Pri pregledu prejetih računov za izplačilo opravljenega dela, poročil o opravljenem delu za leta 2006, 2007, 2008 in 2009, ter del, ki so bila opredeljena v pogodbi, smo ugotovili:

- iz poročil o opravljenem delu za leti 2006 in 2007, ki jih je družba DDC mesečno predlagala v potrditev agenciji, ni bila razvidna količina opravljenega dela za posamezno vrsto dela, temveč le skupno število opravljenih ur, tako da ni bilo mogoče preveriti, ali so bila pogodbeno določena dela opravljena; agencija je vse prejete račune potrdila, čeprav ni mogla preveriti, kakšen obseg dela je bil dejansko opravljen za posamezno dejanje;
- iz poročil o delu od leta 2008 je razvidna poraba ur za posamezno vrsto dela, vendar dejansko opravljenega dela ni mogoče primerjati s pogodbeno dogovorjenim, ker je iz pogodbe razviden le skupni obseg dela, ki naj bi bil opravljen za posamezno skupino del, družba DDC pa opravljenega dela ni prikazovala po skupinah del, ki so bile opredeljene v pogodbi;
- iz predloženih poročil o opravljenem delu je razvidno, da je bila približno polovica vsega opravljenega dela administrativne narave, kot je na primer organizacija izvedbe sestankov z naročnikom, poročanje o opravljenih sestankih ter vodenje arhiva; glede na to, da v pogodbi ni opredeljen obseg dela za posamezno vrsto dela, ni bilo mogoče preveriti, ali je bila tolikšna količina administrativnega dela dejansko naročena in opravljena; cena urne postavke je bila za vse vrste del dogovorjena v enakem znesku ter
- v osnovni pogodbi ni bil jasno opredeljen način določitve obsega del, če je v postopku priprave državnega lokacijskega načrta vključenih več lokacij; čeprav je pogodba opredelila, da je predvideni obseg del določen za eno lokacijo in se količina za vključeno večje število lokacij poveča proporcionalno, je družba DDC pri izračunu načrtovanega obsega del za posamezno lokacijo v letnih aneksih izhajala iz izračunanega možnega obsega del za tri potencialne lokacije, na tej podlagi pa je retrogradno določila obseg del za posamezno lokacijo ob upoštevanju fiksnega in variabilnega dela

obsega dela za lokacijo na podlagi preteklih izkušenj v podobnih postopkih; količina tako opredeljenega dela za eno lokacijo je močno preseгла količino del za eno lokacijo, določeno v osnovni pogodbi; čeprav tak način določanja obsega del s pogodbo ni bil opredeljen, je agencija predlagani obseg del potrdila in podpisala letne anekse; ugotovili smo, da je zaradi takega načina potrjevanja obsega del in potrjevanja dodatno zaračunanih del, za katera agencija ni mogla preveriti, ali so bila opravljena, dejansko realizirano delo po aneksih presešlo načrtovano v osnovni pogodbi vsaj za 154 odstotkov¹¹.

Agencija je morala v odzivnem poročilu izkazati izdelavo Navodila za pripravo razpisne dokumentacije v vseh postopkih javnega naročanja, da bo pri oddaji del za izvedbo storitev zagotovljena ustrezna opredelitev predmeta pogodbe in določitev potrebnega obsega izvedbe del.

2.1.2.2 Izkazani popravljalni ukrepi

Agencija je 27. 9. 2011 sprejela dokument "Postopek za pripravo razpisne dokumentacije in spremljanje izvajanja pogodb" (v nadaljevanju: postopek). Postopek ureja izvedbo enotnih postopkov pri pripravi razpisne dokumentacije za izvedbo javnih naročil za izbiro dobaviteljev blaga in izvajalcev storitev, da bi se zagotovila jasna opredelitev zahtev agencije v postopkih javnega naročanja in preverjanja izpolnjevanja opredeljenih zahtev. V točki 3.2 postopka je agencija opredelila obveznost izdelave projektne naloge, v kateri mora projektni vodja natančno opredeliti vsebino projekta, opredeliti obseg posameznih aktivnosti, predvideti in opredeliti pogoje, zahteve ter način nadzora izvajanja aktivnosti glede na pričakovane rezultate. V projektni nalogi je treba posebej opredeliti tudi tveganja in možne neznanke. Če je predmet projektne naloge naročilo blaga, je treba natančno opredeliti vrste in količine načrtovane nabave blaga na način, ki je merljiv in omogoča nadzor nabavljenega blaga ter zagotavlja merljivost načrtovanih rezultatov. Nadzor opravljenih storitev in zagotavljanje merljivosti pričakovanih rezultatov morata biti zagotovljena tudi pri naročilu storitev. Odgovorna oseba na podlagi projektne naloge izdelava model izračuna ocenjene vrednosti projekta z vsemi količinskimi in cenovnimi parametri. Projektna naloga mora predvideti tudi način in oblike nadzora projektne vodje kot skrbnika pogodbe.

2.1.2.3 Ocena izkazanih popravljalnih ukrepov

Predstavljeni popravljalni ukrep ocenjujemo kot *zadovoljiv*. Agencija je sprejela postopek, v katerem je za izvedbo posameznega javnega naročila določila obveznost izdelave projektne naloge, ki je podlaga za pripravo razpisne dokumentacije. Projektna naloga mora vsebovati natančno opredelitev vsebine projekta, določitev načrtovanih aktivnosti in njihov obseg, kadar se naroča blago, pa določitev vrste in količine naročenega blaga.

---

¹¹ Pri oceni obsega del po osnovni pogodbi smo upoštevali, da je postopek za eno lokacijo potekal ves čas trajanja postopka, ena lokacija je bila v postopek vključena eno leto, dve lokaciji pa vsaka polovico leta. Skupni ocenjeni obseg pogodbenih del tako znaša 7.834 ur.

2.1.3 Spremljanje izvajanja pogodbe o svetovalnem inženiringu

2.1.3.1 Opis nesmotnosti

Agencija je marca 2007 sprejela Navodilo o postopkih javnega naročanja¹² (v nadaljevanju: navodilo). Z navodilom je uredila izvedbo postopkov oddaje javnih naročil z naročilnico, z zbiranjem ponudb in s postopkom s pogajanjem. V navodilu je opredelila obveznost izvajanja nadzora nad potekom javnega naročila in določila, da je za izvajanje nadzora zadolžena oseba, ki jo pooblasti naročnik, v pogodbi pa se ta oseba določi kot skrbnik. Skrbnik mora izvajati nadzor porabe sredstev po dinamiki, namenu in višini, predlagati spremembe in dodatke k pogodbi na podlagi obrazložitvev, zagotoviti ustrezno hranjenje certifikatov, atestov in garancij ter skrbeti, da se javno naročilo izvede v skladu s pogodbo, veljavno zakonodajo in v predpisanih rokih. Navodilo ne opredeljuje obveznosti priprave poročil o izvajanju pogodbe in ugotavljanja odmikov od opredeljenega predmeta pogodbe in obsega pogodbeno dogovorjenih del ter ne določa sankcij, če skrbnik pogodbe svojih nalog ne izvaja v skladu z navodilom.

Pogodba o izvajanju svetovalnega inženiringa je določila skrbnika za nadzor izvajanja pogodbe, vendar iz pregledane dokumentacije ni razvidno, da bi skrbnik spremljal izvajanje pogodbe, saj ni pripravljal obrazložitvev oziroma utemeljitev za sklepanje aneksov k osnovni pogodbi ter ni pripravljal poročil o izvajanju pogodbe, v katerih bi ugotavljal in utemeljeval odmike od pogodbeno določenih del ter od pogodbeno dogovorjenega obsega teh del.

Ocenili smo, da agencija v pogodbi o svetovalnem inženiringu ni dovolj natančno opredelila predmeta in obsega pogodbeno dogovorjenih del, da bi bilo mogoče ustrezno spremljati njeno izvajanje. Zaradi neustrezne opredelitve predmeta pogodbe in obsega dogovorjenih del ni mogoče ugotoviti, ali je preseganje vrednosti dejansko opravljenih del za 154 odstotkov v primerjavi s pogodbeno dogovorjeno posledica neustrezne ocene potrebnega obsega del, plačevanja storitev, ki niso bile dogovorjene s pogodbo, ali plačevanja storitev, ki bi jih agencija lahko glede na naravo zaračunanih del opravila sama. Ocenili smo, da je to predvsem posledica neustreznega spremljanja in nadzora izvajanja pogodbe. Agencija je v pogodbi sicer določila skrbnika, v navodilih opredelila naloge skrbnika pogodbe, za bolj učinkovito spremljanje pogodb pa bi morala določiti tudi obveznost rednega poročanja o izvajanju pogodbe in ugotavljanja odmikov od pogodbeno dogovorjenih del ter določiti odgovornost skrbnika pogodbe, kadar ta predpisanih nalog ne izvaja ustrezno.

Agencija je morala v odzivnem poročilu izkazati izdelavo Navodila za spremljanje izvajanja pogodb v postopkih javnega naročanja glede na predmet pogodbe, ki morajo vsebovati opredelitev nalog skrbnika pogodbe, poročanje o izvajanju nalog skrbnika ter nadzor nad ustreznostjo dela skrbnika.

2.1.3.2 Izkazani popravljalni ukrepi

Agencija je v postopku določila, da mora biti spremljanje izvajanja pogodbe vzpostavljeno na način, ki omogoča sprotno ali intervalno preverjanje obsega in kvalitete izvedenih del. Poročila o izvedbi pogodbe morajo vsebovati vse podatke, potrebne za analizo izvedbe celotnega javnega naročila. Obrazci, vsebina

¹² Navodilo o postopkih javnega naročanja, marec 2007.

poročil in dinamika poročanja o izvajanju pogodbe morajo biti določeni v projektni nalogi glede na vsebino javnega naročila. Poročila morajo vsebovati zlasti:

- obseg opravljenih del,
- kvaliteto opravljenih del z opredelitvijo metodologije ugotavljanja kakovosti opravljenih del,
- dinamiko porabljenih sredstev glede na opravljena dela,
- odstopanja od predvidene dinamike, kakovosti ali obsega del z razlogi za takšna odstopanja in oceno skrbnika o utemeljenosti odstopanj.

Pogodba, sklenjena z izvajalcem, mora vsebovati ustrezne določbe, ki omogočajo poročanje po dogovorjeni dinamiki izvajanja pogodbe. Projektni vodja kot skrbnik pogodbe je nosilec odgovornosti za pravilno izvedbo del, nadzor porabe sredstev po dinamiki, namenu in višini. Projektni vodja na podlagi obrazložitev in utemeljitev predlaga spremembe in dodatke k pogodbi, zagotovi ustrezno hranjenje certifikatov, atestov in garancij, ter skrbi, da se javno naročilo izvede v skladu s pogodbo, zakonodajo, pravili stroke in v predpisanih rokih.

2.1.3.3 Ocena izkazanih popravljalnih ukrepov

Predstavljeni popravljalni ukrep ocenjujemo kot *zadovoljiv*. Agencija je sprejela postopek, v katerem je določila obveznost spremljanja izvajanja pogodb, vsebino poročil o izvajanju pogodb ter odgovornosti skrbnika pogodbe.

2.2 Ministrstvo za gospodarstvo

2.2.1 Izvajanje pogodbe med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Hrvaške o ureditvi statusnih in drugih pravnih razmerij, povezanih z vlaganjem v Nuklearno elektrarno Krško, njenim izkoriščanjem in razgradnjo

2.2.1.1 Opis nesmotnosti

Odnose med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško, ki izhajajo iz skupnega lastništva nuklearne elektrarne, ureja Pogodba med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Hrvaške o ureditvi statusnih in drugih pravnih razmerij, povezanih z vlaganjem v Nuklearno elektrarno Krško, njenim izkoriščanjem in razgradnjo¹³ (v nadaljevanju: meddržavna pogodba o nuklearni elektrarni). Vladi obeh držav sta jo podpisali 19. 12. 2001, Državni zbor Republike Slovenije pa jo je ratificiral 25. 2. 2003. 10. člen meddržavne pogodbe o nuklearni elektrarni določa, da sta razgradnja nuklearne elektrarne in odlaganje radioaktivnih odpadkov ter izrabljenega jedrskega goriva skupna obveznost Slovenije in Hrvaške. Pogodbenici sta se zavezali, da bosta zagotovili učinkovito skupno rešitev za razgradnjo in odlaganje radioaktivnih odpadkov ter izrabljenega jedrskega goriva z gospodarskega stališča in s stališča varovanja

---

¹³ Zakon o ratifikaciji pogodbe med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Hrvaške o ureditvi statusnih in drugih pravnih razmerij, povezanih z vlaganjem v Nuklearno elektrarno Krško, njenim izkoriščanjem in razgradnjo in skupne izjave ob podpisu pogodbe med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Hrvaške o ureditvi statusnih in drugih pravnih razmerij, povezanih z vlaganjem v Nuklearno elektrarno Krško, njenim izkoriščanjem in razgradnjo, Uradni list RS, št. 23/03.

okolja. 10. člen meddržavne pogodbe o nuklearni elektrarni še določa, da se lahko radioaktivni odpadki in izrabljeno jedrsko gorivo do konca življenjske dobe nuklearne elektrarne skladiščijo v začasnem skladišču v nuklearni elektrarni. Če se državi ne bi mogli dogovoriti o skupni rešitvi odlaganja radioaktivnih odpadkov in izrabljenega jedrskega goriva do konca redne življenjske dobe nuklearne elektrarne, se obvezeta, da bosta najpozneje dve leti po tem roku iz nuklearne elektrarne prevzeli in odpeljali vsaka polovico radioaktivnih odpadkov in izrabljenega jedrskega goriva. V skladu z 18. členom meddržavne pogodbe o nuklearni elektrarni sta bili pogodbenici dolžni ustanoviti meddržavno komisijo, ki jo sestavljata delegaciji obeh pogodbenic. Delo meddržavne komisije določa Poslovnik o delu meddržavne komisije¹⁴, v skladu s katerim ta komisija spremlja izvajanje meddržavne pogodbe o nuklearni elektrarni, potrjuje program razgradnje nuklearne elektrarne in program odlaganja radioaktivnih odpadkov iz nuklearne elektrarne ter izvaja druge dejavnosti v tej zvezi in obravnava odprta vprašanja, ki se nanašajo na medsebojna razmerja v zvezi z meddržavno pogodbo.

V meddržavni pogodbi o nuklearni elektrarni so določena izhodišča za ureditev razmerij med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško pri odlaganju radioaktivnih odpadkov glede na skupno lastništvo nuklearne elektrarne, niso pa urejeni postopki ravnanja, če se vladi obeh držav ne bi dogovorili o skupnem odlaganju radioaktivnih odpadkov in če pogodbenici ne bi pravočasno prevzeli svoje polovice radioaktivnih odpadkov iz nuklearne elektrarne. Taka ureditev predstavlja tveganje predvsem za Republiko Slovenijo, saj mora za odlaganje radioaktivnih odpadkov v skladu s skupno konvencijo prvenstveno poskrbeti država, na ozemlju katere so radioaktivni odpadki nastali.

10. člen meddržavne pogodbe omogoča skladiščenje nastalih odpadkov v začasnem skladišču v nuklearni elektrarni do konca njene življenjske dobe, čeprav začasno skladišče ne omogoča shranjevanja vseh nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov, ki bodo do tega roka nastali v nuklearni elektrarni. Taka opredelitev v meddržavni pogodbi ne spodbuja Republike Hrvaške, da bi si prizadevala iskati rešitev za odlaganje nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov iz nuklearne elektrarne pred iztekom njene predvidene življenjske dobe. Ocenili smo, da to tveganje povečuje tudi predvidena gradnja odlagališča zgolj za slovenski del odpadkov, zaradi česar bo v začasnem skladišču na voljo prostor za skladiščenje hrvaškega dela odpadkov tudi po letu 2023. Opozorili smo tudi na možnost različne interpretacije podaljšanja redne življenjske dobe nuklearne elektrarne predvidoma do leta 2043¹⁵, zaradi česar bi se lahko rok za prevzem odpadkov iz začasnega skladišča premaknil še dlje v prihodnost.

Od Ministrstva za gospodarstvo smo zahtevali pripravo načrta aktivnosti za pripravo poročila o izvajanju meddržavne pogodbe o nuklearni elektrarni, ki mora vsebovati oceno določil meddržavne pogodbe, ki niso učinkovita za skupno ravnanje z radioaktivnimi odpadki iz nuklearne elektrarne, in oceno odmikov od izvajanja pogodbenih določil mednarodne pogodbe ter določitev potrebnih aktivnosti, odgovornih oseb in rokov za izvedbo posameznih aktivnosti.

2.2.1.2 Izkazani popravljalni ukrepi

Ministrstvo za gospodarstvo v odzivnem poročilu navaja, da bo Vlado RS obveščalo o aktivnostih, ki se nanašajo na izvajanje meddržavne pogodbe tako, da bo redno pripravljalo letna poročila o izvajanju meddržavne pogodbe.

¹⁴ Poslovnik dela meddržavne komisije določa Priloga 4 meddržavne pogodbe o nuklearni elektrarni.

¹⁵ Nuklearna elektrarna je decembra 2009 na Upravo za jedrsko varnost vložila vlogo za podaljšanje obratovanja nuklearne elektrarne za 20 let, to je do leta 2043.

Ministrstvo za gospodarstvo je seznanjeno, da je začasno odlagališče za nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov znotraj nuklearne elektrarne skoraj zapolnjeno, in da bo treba problem rešiti v najkrajšem času. Gre tudi za vprašanje jedrske varnosti, zato si Ministrstvo za gospodarstvo prizadeva, da bi bila čim prej sprejeta in potrjena revizija veljavnega programa razgradnje in odlaganja. S sprejetjem Uredbe o Državnem prostorskem načrtu za odlagališče nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov v Vrbini v Občini Krško¹⁶ (v nadaljevanju: uredba o državnem prostorskem načrtu) je že bila potrjena lokacija za izgradnjo odlagališča nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov. Veljavni Program razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov¹⁷ (v nadaljevanju: program razgradnje in odlaganja) predvideva gradnjo skupnega odlagališča nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov na ozemlju ene od pogodbenic. Republiko Hrvaško bo treba čim prej pozvati k dogovoru za reševanje skupnih obveznosti glede nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov iz nuklearne elektrarne. Te aktivnosti naj bi izvajali predvsem člani meddržavne komisije, ki jo določa 18. člen meddržavne pogodbe, in strokovni organizaciji obeh pogodbenic, ki sta odgovorni za pripravo programa razgradnje in odlaganja. Šele glede na rezultat dogovarjanja bo mogoče potrditi revizijo programa razgradnje in odlaganja.

Ministrstvo za gospodarstvo bo v bodoče Vladi RS vsako leto do 30. 6. podalo poročilo o aktivnostih meddržavne komisije za preteklo leto. Poročilu bodo priloženi tudi zapisniki o delu meddržavne komisije.

Ministrstvo je izdelalo načrt aktivnosti, rokov za izvedbo aktivnosti in nosilcev za izvedbo posameznih aktivnosti, ki je prikazan v tabeli 1.

Tabela 1: Aktivnosti, nosilci aktivnosti in roki za izvedbo aktivnosti pri pripravi poročila o izvajanju meddržavne pogodbe

Aktivnost	Zadolžen	Rok
Ocena učinkovitosti določil pogodbe glede radioaktivnih odpadkov	Ministrstvo za gospodarstvo, minister*	1. 2. 2012
Postopki v primeru neizpolnjevanja obveznosti druge pogodbenice	Ministrstvo za gospodarstvo, minister*	1. 2. 2012
Izdelava poročila	Ministrstvo za gospodarstvo, generalni direktor Direktorata za energijo	30. 6. 2012

Legenda: * Če do predvidenih rokov ne bo izvoljena nova vlada z rednim mandatom, bo prišlo da zakasnitev, saj predvidene aktivnosti ne sodijo med tekoče posle vlade v odstopu.

Vir: odzivno poročilo Ministrstva za gospodarstvo.

2.2.1.3 Ocena izkazanih popravljalnih ukrepov

Predstavljeni popravljalni ukrep ocenjujemo kot *zadovoljiv*. Ministrstvo za gospodarstvo bo za Vlado RS pripravilo poročilo o izvajanju meddržavne pogodbe, v katerem bo ocenilo učinkovitost določil meddržavne pogodbe o nuklearni elektrarni glede radioaktivnih odpadkov ter opredelilo postopke, če bi

¹⁶ Uradni list RS, št. 114/09.

¹⁷ Junij 2004.

prišlo do neizpolnjevanja obveznosti druge pogodbenice. Ministrstvo za gospodarstvo ob tem opozarjamo, naj oceno učinkovitosti izvajanja pogodbenih določil izdelava na podlagi ocene odmikov od pogodbenih določil, predvsem glede zamude pri izdelavi programa razgradnje in odlaganja in dogovora z Republiko Hrvaško o skupnem ravnanju z nizko- in srednjeradioaktivnimi odpadki iz nuklearne elektrarne.

2.2.2 Dogovor z Republiko Hrvaško o aktivnostih za skupno ravnanje z radioaktivnimi odpadki iz nuklearne elektrarne

2.2.2.1 Opis nesmotnosti

V programu razgradnje in odlaganja so bili ocenjeni stroški pridobitve lokacije odlagališča ter stroški gradnje odlagališča, ob predpostavki, da bodo v odlagališču odloženi vsi nizko- in srednjeradioaktivni odpadki, ki bodo nastali zaradi delovanja in razgradnje nuklearne elektrarne. Stroški gradnje skupnega odlagališča so bili ocenjeni na 82.663 tisoč evrov¹⁸, kar znaša 4.698 evrov na kubični meter odloženih odpadkov. V programu razgradnje in odlaganja je bila izdelana tudi analiza občutljivosti spremembe različnih predpostavk, ki vplivajo na gradnjo odlagališča, med drugim tudi predpostavke o gradnji skupnega odlagališča. Če se državi ne bi odločili za gradnjo skupnega odlagališča, bi ocenjeni stroški zagotovitve posameznega odlagališča znašali 51.960 tisoč evrov, izvedba obeh odlagališč skupaj pa 103.920 tisoč evrov, kar bi povečalo strošek gradnje, preračunan na kubični meter odloženih odpadkov¹⁹ na 5.905 evrov. Iz opravljene analize občutljivosti je mogoče ugotoviti, da so stroški gradnje posameznega odlagališča za 26 odstotkov večji kot stroški gradnje skupnega odlagališča. Za zagotovitev posameznega odlagališča bi morala zato vsaka država prispevati 10.628 tisoč evrov več, kot če bi se državi dogovorili za skupno odlagališče. Iz resolucije o nacionalnem programu ravnanja z radioaktivnimi odpadki je mogoče ugotoviti, da so prihranki mogoči tudi pri skupnem ravnanju z nizko- in srednjeradioaktivnimi odpadki, saj so stroški ločenega ravnanja približno le za en odstotek manjši kot stroški ravnanja z vsemi odpadki. Odločitev pogodbenic za skupno odlaganje nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov je po ocenah iz programa razgradnje in odlaganja ter resolucije o nacionalnem programu ravnanja z radioaktivnimi odpadki stroškovno bolj učinkovita kot odločitev za samostojno odlaganje. Ob predpostavki, da bo zgrajeno skupno odlagališče in na podlagi ocene stroškov gradnje skupnega odlagališča, so bila v programu razgradnje in odlaganja izračunana sredstva, ki jih morata zbrati pogodbenici v posebnih skladih, da bi zagotovili financiranje gradnje odlagališča in razgradnje nuklearne elektrarne.

Strategija Republike Hrvaške o ravnanju z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim jedrskim gorivom v okviru predpristopnih pogajanj o vstopu v Evropsko unijo določa, da si bo Republika Hrvaška najkasneje do leta 2013 z Republiko Slovenijo prizadevala doseči dogovor o skupnem odlaganju nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov. Če tak sporazum ne bo mogoč, bo Hrvaška pričela pospešeno iskati rešitve za trajno odložitev hrvaškega dela nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov tako, da bo skušala najti lokacijo na Hrvaškem, ali pa se bo skušala dogovoriti o izvozu teh odpadkov v tretjo državo.

Postopek izbire lokacije odlagališča nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov v Sloveniji ni potekal v skladu s predpostavkami iz programa razgradnje in odlaganja o ocenjenih stroških investicije ter da bosta

¹⁸ Po tekočih cenah.

¹⁹ Pri obeh izračunih je upoštevana skupna količina odloženih odpadkov, 17.600 kubičnih metrov, kakršna je bila upoštevana v programu razgradnje in odlaganja.

državi zgradili skupno odlagališče. Posledica odločitev o gradnji odlagališča polovične zmogljivosti z možnostjo poznejše širitve je sprememba ocenjenih stroškov gradnje odlagališča in je bistvena sprememba, zaradi katere bi bilo treba že ob odločitvi za gradnjo odlagališča za polovično količino odpadkov izvesti revizijo programa, da bi bilo mogoče ustrezno spremljati njegovo izvajanje. Taka odločitev je povzročila tudi več tveganj, in sicer, da se Republika Hrvaška kasneje zaradi visokih stroškov gradnje odlagališča²⁰ ne bo odločila za skupno odlaganje, kar ob nespremenjenih predpostavkah iz programa razgradnje in odlaganja pomeni, da v skladu ne bodo pravočasno zbrana zadostna sredstva za razgradnjo nuklearne elektrarne in za odlaganje nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov, oziroma bo treba kasneje zelo povečati prispevek za razgradnjo, ki se vplačuje v sklad, kar ima vpliv na povišanje cene električne energije iz nuklearne elektrarne.

Ministrstvo za gospodarstvo je moralo izkazati pripravo načrta aktivnosti za dogovor z Republiko Hrvaško glede nadaljnjih skupnih aktivnosti pri gradnji odlagališča nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov z opredelitvijo načrtovanih aktivnosti, oseb, odgovornih za izvedbo načrtovanih aktivnosti, ter rokov za njihovo izvedbo.

2.2.2.2 Izkazani popravljalni ukrepi

Ministrstvo za gospodarstvo v odzivnem poročilu ugotavlja, da po potrjenem referenčnem scenariju veljavnega programa razgradnje in odlaganja iz leta 2004, ki predvideva skupno odlagališče na ozemlju ene od pogodbenic, na bilateralni ravni niso bili izvedeni potrebni postopki za napredek pri dogovarjanju o iskanju skupnih učinkovitih rešitev. To je tudi ključni razlog za zastoj pri končanju in potrditvi revizije programa razgradnje in odlaganja. Republika Slovenija je na podlagi svoje primarne odgovornosti glede jedrskega objekta na svojem ozemlju in na podlagi nacionalne zakonodaje že pridobila lokacijo za odlagališče nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov in namerava pozvati Republiko Hrvaško k iskanju skupne rešitve končnega odlagališča za nizko- in srednjeradioaktivne odpadke v okviru delovanja meddržavne komisije, kot predvideva meddržavna pogodba.

Osnutek revizije veljavnega programa razgradnje in odlaganja upošteva spoznanja o najsodobnejših tehnologijah odlaganja nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov. V primerjavi z veljavnim programom razgradnje in odlaganja je predlog nove revizije programa veliko bolj podroben in lokacijsko pogojen ter odraža bolj realne količine nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov, ki naj bi nastali ob razgradnji nuklearne elektrarne. Ministrstvo za gospodarstvo predvideva, da bo v tretji reviziji programa razgradnje in odlaganja ocena količine nastalih nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov še veliko manjša, kar bo pomenilo manjše stroške gradnje odlagališča nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov. Ministrstvo za gospodarstvo ocenjuje, da je težko napovedati mejnike vseh potrebnih aktivnosti o dogovoru za učinkovito skupno ravnanje z nizko- in srednjeradioaktivnimi odpadki iz nuklearne elektrarne, saj so ti odvisni od potrditve revizije programa razgradnje in odlaganja, kar je v pristojnosti obeh pogodbenic.

V tabeli 2 je prikazan načrt izvedbe posameznih aktivnosti z opredelitvijo odgovornih nosilcev in rokov za izvedbo posameznih aktivnosti za dogovor o učinkovitem skupnem ravnanju z nizko- in srednjeradioaktivnimi odpadki, ki ga je izdelalo Ministrstvo za gospodarstvo.

---

²⁰ Stroški zahtevne gradnje podzemnega odlagališča na izbrani lokaciji in stroški za zagotovitev družbene sprejemljivosti.

Tabela 2: Aktivnosti, nosilci aktivnosti in roki za izvedbo aktivnosti za dogovor o skupnem ravnanju z nizko- in srednjeradioaktivnimi odpadki iz nuklearne elektrarne

Aktivnost	Zadolžen	Rok
Priprava izhodišč za Republiko Slovenijo	Ministrstvo za gospodarstvo, minister za gospodarstvo*	1. 2. 2012
Poziv za predstavitev nacionalnih strategij pogodbenic in oblikovanje predloga o skupni rešitvi	Ministrstvo za gospodarstvo, minister za gospodarstvo*	15. 3. 2012

Legenda: * Če do predvidenih rokov ne bo izvoljena nova vlada z rednim mandatom, bo prišlo da zakasnitev, saj predvidene aktivnosti ne sodijo med tekoče posle vlade v odstopu.

Vir: odzivno poročilo Ministrstva za gospodarstvo.

2.2.2.3 Ocena izkazanih popravljalnih ukrepov

Predstavljeni popravljalni ukrep ocenjujemo kot *zadovoljiv*. Ministrstvo za gospodarstvo je pripravilo načrt nadaljnjih skupnih aktivnosti z Republiko Hrvaško pri ravnanju z nizko- in srednjeradioaktivnimi odpadki iz nuklearne elektrarne, določilo odgovorne nosilce in roke za izvedbo posameznih aktivnosti.

2.2.3 Priprava, izvajanje in spremljanje izvajanja programa razgradnje in odlaganja

2.2.3.1 Opis nesmotnosti

Prvi program razgradnje in odlaganja²¹ je bil pripravljen junija 2004, meddržavna komisija pa ga je potrdila 4. 3. 2005. Program razgradnje in odlaganja ni bil sprejet v zahtevanem enoletnem roku po sprejemu meddržavne pogodbe. V skladu s projektno nalogo, ki jo je septembra 2008 potrdila meddržavna komisija, bi morala biti revizija programa in razgradnje izdelana do konca leta 2009. Obsegati bi morala ponovno izdelavo modulov o ravnanju z nizko- in srednjeradioaktivnimi odpadki in izrabljenim jedrskim gorivom ter izdelavo in preračun novega inventarja radionuklidov iz razgradnje nuklearne elektrarne. Revizija programa naj bi vsebovala nova spoznanja in podatke o razgradnji nuklearne elektrarne ter o ravnanju z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim jedrskim gorivom, izboljšati pa je treba tudi raven podrobnosti podatkov, tako tehnično kot finančno ter predlagati izboljšano in bolj točno oceno stroškov ter iz njih izhajajočih prispevkov v oba sklada. Ugotovili smo, da revizija programa razgradnje in odlaganja še ni zaključena.

Odlaganje nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov je bilo v programu razgradnje in odlaganja obravnavano ob upoštevanju naslednjih robnih pogojev:

- zgrajeno bo eno pri-površinsko odlagališče v Sloveniji ali na Hrvaškem za vse kratkožive nizko- in srednjeradioaktivne odpadke, ki so že, ali pa še bodo nastali pri obratovanju in razgradnji nuklearne elektrarne;

²¹ Program razgradnje in odlaganja je bil pripravljen na podlagi načrta razgradnje nuklearne elektrarne, ki je bil izdelan leta 1996.

- upoštevana je gradnja podzemnega oziroma tunelskega²² tipa odlagališča ter
- odlagališče mora pričeti z obratovanjem najkasneje do leta 2013.

Pri pregledu programa razgradnje in odlaganja smo ugotovili, da robni pogoji, na podlagi katerih je bil program pripravljen, sicer opredeljujejo, da bo zgrajeno eno pri-površinsko odlagališče za vse nizko- in srednjeradioaktivne odpadke, nastale v nuklearni elektrarni, na lokaciji v Sloveniji ali na Hrvaškem, vendar pa iz programa ni razviden predlog delitve oziroma prevzema odpadkov iz nuklearne elektrarne ob razgradnji, če med državama ne bi bil dosežen sporazum o skupnem odlaganju odpadkov, kot določa 10. člen meddržavne pogodbe.

Glede na to, da mora v skladu z meddržavno pogodbo o nuklearni elektrarni program razgradnje in odlaganja obravnavati vse pomembne vidike razgradnje nuklearne elektrarne in ravnanja z radioaktivnimi odpadki iz nuklearne elektrarne, bi moral biti program ključni dokument za nadaljnje odločitve o ravnanju z radioaktivnimi odpadki. Ocene stroškov razgradnje in odlaganja radioaktivnih odpadkov, ki izhajajo iz programa, so podlaga za izračun prispevka, ki ga morata vplačevati državi v posebna sklada, iz katerih bosta financirani gradnja odlagališča nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov in razgradnja nuklearne elektrarne. Potrebna kapaciteta odlagališča je podlaga za oceno stroškov njegove gradnje, iz katerih se izračuna letne anuitete, ki jih pogodbenici vplačujeta v posebna sklada. Ocena količin je v programu razgradnje in odlaganja temeljila na ugotovljenih količinah nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov nastalih v nuklearni elektrarni do leta 2002, ocenjenih količinah nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov, nastalih zaradi obratovanja nuklearne elektrarne, ter količinah nastalih ob njeni razgradnji.

V programu razgradnje in odlaganja so bile, glede na kasnejšo realizacijo, količine radioaktivnih odpadkov zaradi delovanja in razgradnje nuklearne elektrarne ocenjene previsoko. Ocenili smo, da program razgradnje in odlaganja ni dovolj upošteval že razpoložljive tehnologije obdelave odpadkov pred odlaganjem in tudi ne že znanih tehnologij obdelave odpadkov pred odlaganjem. Prikaz primerjave stroškov in koristi izvedbe različnih variant odlaganja nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov bi bila ustrezna podlaga za sprejem odločitve o načinu odlaganja in posledično o kapaciteti odlagališča, ki pogojuje stroške gradnje.

V programu razgradnje in odlaganja so bili ocenjeni stroški pridobitve lokacije odlagališča ter stroški gradnje odlagališča, ob predpostavki, da bodo v odlagališču odloženi vsi nizko- in srednjeradioaktivni odpadki, ki bodo nastali zaradi delovanja in razgradnje nuklearne elektrarne. Stroški gradnje skupnega odlagališča so bili ocenjeni na 82.663 tisoč evrov²³, kar znaša 4.698 evrov na kubični meter odloženih odpadkov²⁴. V programu razgradnje in odlaganja je bila izdelana tudi analiza občutljivosti spremembe različnih predpostavk, ki vplivajo na gradnjo odlagališča, med drugim tudi predpostavke o gradnji skupnega odlagališča. Če se državi ne bi odločili za gradnjo skupnega odlagališča, bi ocenjeni stroški zagotovitve posameznega odlagališča znašali 51.960 tisoč evrov, izvedba obeh odlagališč skupaj pa 103.920 tisoč evrov, kar bi povečalo strošek gradnje, preračunan na kubični meter odloženih odpadkov²⁵,

---

²² V okviru analize občutljivosti je bila obravnavana varianta izvedbe površinskega odlagališča.

²³ Po tekočih cenah.

²⁴ Pri izračunu je upoštevana skupna količina odloženih odpadkov, 17.600 kubičnih metrov, kakršna je bila upoštevana v programu razgradnje in odlaganja.

²⁵ Pri izračunu je upoštevana skupna količina odloženih odpadkov, 17.600 kubičnih metrov, kakršna je bila upoštevana v programu razgradnje in odlaganja.

na 5.905 evrov. Iz opravljene analize občutljivosti izhaja, da so stroški gradnje posameznega odlagališča za 26 odstotkov večji kot stroški gradnje skupnega odlagališča. Za zagotovitev posameznega odlagališča bi morala zato vsaka država prispevati 10.628 tisoč evrov več, kot če bi se državi dogovorili za skupno odlagališče. Kot izhaja iz resolucije o nacionalnem programu ravnanja z radioaktivnimi odpadki, so prihranki mogoči tudi pri skupnem ravnanju z nizko- in srednjeradioaktivnimi odpadki, saj so stroški ločenega ravnanja približno le za en odstotek manjši kot stroški ravnanja z vsemi odpadki. Odločitev pogodbenic za skupno odlaganje nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov stroškovno je po ocenah iz programa razgradnje in odlaganja ter resolucije o nacionalnem programu ravnanja z radioaktivnimi odpadki bolj učinkovita kot odločitev za samostojno odlaganje. Ob predpostavki, da bo zgrajeno skupno odlagališče in na podlagi ocene stroškov gradnje skupnega odlagališča, so bila v programu razgradnje in odlaganja izračunana sredstva, ki jih morata zbrati pogodbenici v posebnih skladih, da bi zagotovili financiranje gradnje odlagališča in razgradnje nuklearne elektrarne.

Ocenili smo, da stroški v programu razgradnje in odlaganja niso bili ocenjeni realno, saj so stroški gradnje skupnega odlagališča po predinvesticijski zasnovi iz marca 2008 večji za 44 odstotkov, stroški gradnje posamičnih odlagališč pa za 76 odstotkov. V programu razgradnje in odlaganja niso bila ustrezno ocenjena tudi razmerja med stroški gradnje posameznih odlagališč in stroški gradnje skupnega odlagališča, preračunanih na kubični meter odloženih odpadkov. Po oceni iz predinvesticijske zasnove iz marca 2008 so stroški gradnje posamičnih odlagališč v primerjavi s stroški gradnje skupnega odlagališča, preračunano na kubični meter odloženih odpadkov, večji za 52 odstotkov in ne za 26 odstotkov, kot izhaja iz programa razgradnje in odlaganja.

Po uveljavitvi meddržavne pogodbe o nuklearni elektrarni se je meddržavna komisija sestala osemkrat, in sicer trikrat leta 2003, dvakrat leta 2004, enkrat leta 2005, enkrat leta 2008 in enkrat leta 2010. Iz zapisnikov sestankov meddržavne komisije smo ugotovili, da dogovarjanje o aktivnostih iskanja lokacije in gradnje odlagališča za nizko- in srednjeradioaktivne odpadke ni bilo predmet pogovorov med slovensko in hrvaško stranjo.

Ministrstvo za gospodarstvo je moralo v odzivnem poročilu izkazati predlog meddržavni komisiji za redno letno spremljanje in obravnavo programa razgradnje in odlaganja, da bi zagotovilo njegovo dosledno izvajanje v obeh državah in izvedbo njegove revizije ob vseh pomembnih odmikih od predpostavk programa.

2.2.3.2 Izkazani popravljalni ukrepi

Slovenska delegacija v meddržavni komisiji bo tej komisiji predlagala, naj redno letno spremlja izvajanje programa razgradnje in odlaganja. Delegaciji obeh držav morata svoji vladi redno obveščati o uspešnosti izvajanja tega programa in o morebitnih zamudah in zapletih pri njegovem izvajanju. Vse morebitne spremembe v projektni nalogi za pripravo revizij programa potrjuje meddržavna komisija, ki v skladu z meddržavno pogodbo strokovnima organizacijama obeh držav nato naloži izdelavo novega programa razgradnje in odlaganja v skladu z meddržavno pogodbo.

Ministrstvo za gospodarstvo je pripravilo osnutek predloga meddržavni komisiji za redno letno spremljanje izvajanja programa razgradnje in odlaganja ter poročanje o njegovem izvajanju vladama obeh pogodbenic, ki ga bo posredovalo hrvaški delegaciji ob prvem prihodnjem sestanku meddržavne komisije.

V tabeli 3 je prikazan načrt izvedbe posameznih aktivnosti z opredelitvijo odgovornih nosilcev in rokov za pripravo predloga meddržavni komisiji za redno letno spremljanje in obravnavo programa razgradnje in odlaganja, ki ga je izdelalo Ministrstvo za gospodarstvo.

Tabela 3: Aktivnosti, nosilci aktivnosti in roki za izvedbo aktivnosti za obravnavo in redno letno spremljanje izvajanja programa razgradnje in odlaganja

Aktivnost	Zadolžen	Rok
Izdelava predloga za redno letno spremljanje izvajanja programa razgradnje in odlaganja	Ministrstvo za gospodarstvo, minister za gospodarstvo	Osnutek izdelan 27. 9. 2011
Priprava predloga za sklic seje meddržavne komisije v skladu s 3. členom Poslovnika o delu Meddržavne komisije	Ministrstvo za gospodarstvo, minister za gospodarstvo*	1. 2. 2012
Sklic 10. seje meddržavne komisije	Sklicatelj je predsednik hrvaške delegacije	Ni odvisen od Republike Slovenije
Obravnava predloga na 10. seji meddržavne komisije	Meddržavna komisija	Ni odvisen od Republike Slovenije

Legenda: * Če do predvidenih rokov ne bo izvoljena nova vlada z rednim mandatom, bo prišlo do zakasnitev, saj predvidene aktivnosti ne sodijo med tekoče posle vlade v odstopu.

Vir: odzivno poročilo Ministrstva za gospodarstvo.

2.2.3.3 Ocena izkazanih popravljalnih ukrepov

Predstavljeni popravljalni ukrep ocenjujemo kot *zadovoljiv*. Ministrstvo za gospodarstvo je pripravilo osnutek predloga meddržavni komisiji za redno letno obravnavo in spremljanje izvajanja programa razgradnje in odlaganja, pripravilo pa je tudi načrt aktivnosti za pripravo predloga sklica 10. redne seje meddržavne komisije z opredelitvijo odgovornih nosilcev in rokov za izvedbo.

2.3 Ministrstvo za okolje in prostor

2.3.1 Določanje nadomestil za omejeno rabo prostora zaradi umestitve odlagališča nizko- in srednje radioaktivnih odpadkov

2.3.1.1 Opis nesmotnosti

Izplačevanje nadomestila za omejeno rabo prostora zaradi umestitve jedrskih objektov²⁶ ureja ZVISJV v 135., 136., in 137. členu. Območja omejene rabe prostora zaradi umestitve jedrskega objekta so območja, kjer je zaradi ukrepov sevalne in jedrske varnosti posameznega jedrskega objekta raba prostora omejena. Ukrepi sevalne in jedrske varnosti, ki omejujejo rabo prostora v bližini jedrskega objekta, so omejitve pri posegih v prostor, s katerimi se zmanjša možnost nastanka industrijske ali druge nesreče izven jedrskega objekta, ki bi lahko imela vpliv na jedrsko varnost, in omejitve v zvezi z gostoto poselitve ter zahteve v zvezi z objekti lokalne infrastrukture zaradi zmanjšanja možnosti nastanka škode za zdravje ljudi, če bi v jedrskem objektu nastal izredni dogodek. Upravičenec do nadomestila zaradi omejene rabe prostora je lokalna skupnost, kjer je območje omejene rabe prostora. Nadomestilo zaradi omejene rabe prostora se upravičencu izplača kot nadomestilo zaradi zmanjšanja finančnih virov lokalne skupnosti in kot nadomestilo zaradi zmanjšanja uporabne vrednosti objektov lokalne infrastrukture. Zavezanec za plačilo nadomestila zaradi omejene rabe prostora je upravljavec jedrskega objekta.

Vlada RS je decembra 2003 določila podrobnejša merila za določanje nadomestil zaradi umestitve jedrskih objektov tako, da je sprejela v skladu z Uredbo o merilih za določitev višine nadomestila zaradi omejene rabe prostora na območju jedrskega objekta²⁷ (v nadaljevanju: uredba o nadomestilu). Z uredbo je uredila izplačevanje nadomestil lokalnim skupnostim, kjer so umeščeni jedrski objekti. Uredba o nadomestilu je v povezavi z umestitvijo odlagališča nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov določila naslednja nadomestila:

- v skladu s 3. členom se lokalni skupnosti, kjer je umeščeno odlagališče, plačuje nadomestilo v skladu z izračunom, ki ga določa uredba o nadomestilu, kar znaša letno 2.538 tisoč evrov; nadomestilo se prične plačevati po sprejemu državnega prostorskega načrta za umestitev odlagališča;
- v skladu s 5. členom se za umestitev novega odlagališča lokalnim skupnostim, kjer se v skladu s programom priprave državnega lokacijskega načrta izvajajo terenske raziskave, plačuje nadomestilo v višini desetih odstotkov nadomestila za umestitev odlagališča, ki ga določa 3. člen uredbe o nadomestilih, pri čemer vsaka lokalna skupnost letno prejme 253,8 tisoč evrov; to nadomestilo se začne izplačevati v prvem letu po sprejemu programa priprave državnega lokacijskega načrta in se plačuje do konca leta 2008, oziroma do sprejema državnega prostorskega načrta za odlagališče;
- v skladu z 11. členom prehodnih določb uredbe o nadomestilu so do sprejema lokacijskega načrta za odlagališče nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov, oziroma do vključno leta 2008 občine Brežice, Krško in Sevnica upravičene do nadomestila za omejeno rabo prostora zaradi skladiščenja nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov na območju obstoječe nuklearne elektrarne; znesek tega nadomestila za vse lokalne skupnosti znaša letno skupaj 2.538 tisoč evrov.

²⁶ Kot jedrski objekti so opredeljeni jedrska elektrarna, vključno s skladiščem za izrabljeno jedrsko gorivo, jedrska elektrarna, ki ne obratuje ali je v razgradnji, na njenem območju pa se skladišči izrabljeno jedrsko gorivo, odlagališče za izrabljeno jedrsko gorivo ali visokoradioaktivne odpadke, odlagališče za nizko- ali srednjeradioaktivne odpadke ter skladišče za nizko- ali srednjeradioaktivne odpadke iz sevalnih in manj pomembnih sevalnih objektov.

²⁷ Uradni list RS, št. 134/03, 100/08.

Ministrstvo za okolje in prostor je ob razgrnitvi lokacije Vrbina Krško februarja 2008 pripravilo predlog sprememb načina izplačevanja nadomestil zaradi omejene rabe prostora, Vlada RS pa je te spremembe potrdila oktobra 2008 s sprejemom Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o merilih za določitev višine nadomestila zaradi omejene rabe prostora na območju jedrskega objekta²⁸ (v nadaljevanju: sprememba uredbe o nadomestilu), ki velja od 1. 1. 2009. S spremembo uredbe o nadomestilu je bil spremenjen način izplačevanja nadomestil zaradi umestitve odlagališča, tako da je bil razširjen krog lokalnih skupnosti, ki so upravičene do prejemanja nadomestil. V skladu s spremembo uredbe o nadomestilu so od potrditve državnega prostorskega načrta za lokacijo odlagališča lokalne skupnosti upravičene do naslednjih nadomestil, ki se nanašajo na umestitev odlagališča:

- v skladu s 1. členom se lokalni skupnosti, kjer je odlagališče umeščeno, plačuje nadomestilo za omejeno rabo prostora; do nadomestila so upravičene lokalne skupnosti, ki ležijo v krožnem območju z radijem 500 metrov od centra v središču odlagališča, v skladu z izračunom, ki ga določa sprememba uredbe o nadomestilu, kar letno znaša 2.538 tisoč evrov;
- v skladu s 5. členom nadomestilo za omejeno rabo prostora izplačuje tudi sklad vsem lokalnim skupnostim, ki ležijo na krožnem območju z radijem deset kilometrov od centra v središču odlagališča, v znesku 100 odstotkov nadomestila za omejeno rabo prostora, ki se izplačuje v skladu s 3. členom spremembe uredbe o nadomestilu; letni znesek nadomestila v skladu s 5. členom spremembe uredbe o nadomestilu vsem upravičnim lokalnim skupnostim znaša skupaj 2.538 tisoč evrov.

Nadomestili se plačujeta lokalnim skupnostim do prenehanja obratovanja, oziroma do zaprtja odlagališča, kar bo po oceni iz predinvesticijske zasnove iz marca 2008 do leta 2042²⁹.

Merila za določitev višine nadomestila zaradi omejene rabe prostora v skladu s 136. členom ZVISJV podrobneje predpiše Vlada RS. Na podlagi 135. člena ZVISJV se obseg območja omejene rabe prostora in omejitve rabe na tem območju določi v lokalnem oziroma državnem načrtu zaščite in reševanja. Merila za določitev območij omejene rabe prostora zaradi jedrskega objekta določa Uredba o območjih omejene rabe prostora zaradi jedrskega objekta in pogojih gradnje objektov na teh območjih³⁰ (v nadaljevanju: uredba o območjih omejene rabe prostora). V skladu z uredbo o območjih omejene rabe prostora je območje omejene rabe prostora razdeljeno na izključitveno območje, ožje območje nadzorovane rabe ter širše območje nadzorovane rabe. Območje omejene rabe prostora zaradi odlagališča nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov je določeno kot širše območje nadzorovane rabe v območju kroga s centrom v središču odlagališča in polmerom 500 metrov. Ocenili smo, da izplačila nadomestil zaradi umestitve odlagališča niso v skladu z določili ZVISJV, saj območje omejene rabe odlagališča ni določeno v skladu z merili iz uredbe o območjih omejene rabe prostora z lokalnim ali državnim načrtom zaščite in reševanja, kot določa 135. člen ZVISJV. Do nadomestila po 10.a členu uredbe so upravičene občine Krško, Brežice, Kostanjevica in Kozje. Skupni znesek tega nadomestila, ki bo izplačan lokalnim skupnostim do konca obratovanja odlagališča³¹, bo zato večji za 86.292 tisoč evrov.

---

²⁸ Uradni list RS, št. 100/08.

²⁹ Do zaprtja odlagališča.

³⁰ Uradni list RS, št. 36/04, 103/06.

³¹ Pri izračunu skupnega zneska nadomestila je upoštevano obdobje do leta 2037, ki ga za zaključek obratovanja odlagališča predvideva pred-investicijska zasnova iz marca 2008.

Glede na opredelitev omejene rabe prostora v 135. členu ZVISJV in meril za določitev omejene rabe prostora v uredbi o omejeni rabi prostora smo ocenili, da tudi nadomestila za izvajanje terenskih raziskav v lokalnih skupnostih med pripravo državnega prostorskega načrta v skladu s prvim odstavkom 5. člena uredbe o nadomestilu nimajo ustrezne podlage v ZVISJV. ZVISJV ne opredeljuje možnosti določitve omejene rabe prostora zaradi izvajanja raziskav ob umeščanju jedrskega objekta. Ocenili smo, da zato nadomestilo za izvajanje terenskih raziskav v znesku 1.490 tisoč evrov, ki je bilo izplačano lokalnim skupnostim v postopku umeščanja lokacije, ni bilo izplačano v skladu z določili ZVISJV.

Nadomestilo zaradi omejene rabe prostora zaradi umestitve odlagališča se prične izplačevati po sprejemu državnega prostorskega načrta za umestitev jedrskega objekta v prostor. Ocenili smo, da to ni v skladu z opredelitvami iz 135. člena ZVISJV, ki določajo, da je podlaga za izplačilo nadomestila določitev omejene rabe prostora zaradi umestitve jedrskega objekta v načrtu zaščite in reševanja. Plačevanje nadomestila zaradi omejene rabe prostora se lahko zato začne šele ob izpolnitvi predpisanih pogojev iz ZVISJV, ki določajo omejeno rabo prostora za konkreten objekt v predpisanih dokumentih. Opozorili smo tudi, da v uredbi o nadomestilu način izplačila nadomestila, kadar je na istem območju umeščenih več jedrskih objektov in se območja omejene rabe prostora prekrivajo, ni določen nedvoumno. Uredba o nadomestilu ne določa, za koliko se glede na opredelitev omejene rabe prostora, ki predstavlja zmanjšanje finančnih virov lokalne skupnosti in zmanjšanje uporabne vrednosti objektov lokalne infrastrukture, možnost rabe prostora še zmanjša, če se na območje, kjer je že umeščen jedrski objekt, dodatno umesti nov jedrski objekt. Glede na opredelitve uredbe o nadomestilu se zato nadomestila za umestitev različnih jedrskih objektov, ki so umeščena v isti lokalni skupnosti, seštevajo, čeprav dejansko povečanje omejene rabe prostora zaradi umestitve novega objekta ni bilo ugotovljeno.

Kot vir za izplačilo nadomestila po 10.a členu uredbe o nadomestilu je bil določen sklad, čeprav ob izračunu sredstev, ki jih je treba vplačevati v sklad za pokritje stroškov izvedbe odlagališča, izplačilo takega nadomestila ni bilo upoštevano. V izračunu prispevka, ki se vplačuje v sklad, je bilo upoštevano le izplačevanje nadomestila v skladu z uredbo o nadomestilu. Sredstva, zbrana v skladu, zato ne bodo zadoščala za pokritje nadomestil v skladu s spremembo uredbe o nadomestilu.

Ocenili smo, da uvedba novega nadomestila, ki se v skladu z 10.a členom spremembe uredbe o nadomestilu izplačuje lokalnim skupnostim z ozemljem v radiju desetih kilometrov od središča odlagališča iz sredstev sklada, ni bila izvedena pregledno iz naslednjih razlogov:

- možnost uvedbe dodatnega nadomestila ni bila znana vsem lokalnim skupnostim ob oddaji ponudb za sodelovanje v postopku umestitve odlagališča;
- določitev omejene rabe prostora, zaradi katere se izplačuje nadomestilo, ni v skladu z določili ZVISJV;
- za začetek izplačevanja nadomestila niso izpolnjeni pogoji glede določitve omejene rabe prostora, določeni v ZVISJV, prav tako pa ni nedvoumno določen način izplačevanja nadomestil, kadar je na območju ene lokalne skupnosti umeščenih več jedrskih objektov;
- sprememba uredbe o nadomestilu je bila sprejeta oktobra 2008, ko lokacija odlagališča še ni bila potrjena, predstavitev učinkov uredbe o nadomestilu pa je bila izvedena, dogovorjena in prilagojena lokalnim skupnostim, ki nadomestilo prejemajo;
- povečuje stroške izvedbe odlagališča, ki niso bili upoštevani pri ocenah stroškov gradnje odlagališča na tej lokaciji, zaradi česar ekonomska primerljivost te lokacije ni več ustrezna;

- uvedba novega nadomestila bo nenačrtovano bremenila sklad, saj ni bila predvidena ob izračunu prispevka, ki se vplačuje v sklad za zagotovitev potrebnih sredstev za gradnjo odlagališča; sredstva, ki bodo vplačana v sklad na podlagi obstoječega prispevka, zato ne bodo zadoščala za pokritje vseh stroškov izvedbe odlagališča.

2.3.1.2 Izkazani popravljalni ukrepi

Ministrstvo za okolje in prostor v odzivnem poročilu navaja, da bo pripravilo celovito analizo zakonodaje s področja umeščanja jedrskih objektov v prostor, določitve območij omejene rabe prostora zaradi delovanja jedrskega objekta oziroma pogojev gradnje objektov na teh območjih ter določitve meril za višino nadomestil zaradi takšnih omejitev. Analiza in aktivnosti, načrtovane na podlagi analize, se bodo nanašale predvsem na nizko- in srednjeradioaktivne odpadke. Na podlagi dosedanjih ugotovitev določb ZVISJV ne bo treba spreminjati oziroma dopolnjevati.

Ministrstvo za okolje in prostor bo v opravljeni analizi posebej proučilo odstopanja glede določanja nadomestil zaradi omejene rabe prostora in ugotovitve vključilo v sklop usklajevanja podzakonskih predpisov, izdanih na podlagi ZVISJV. Določanje višine nadomestil bo predmet pogajanj z lokalnimi skupnostmi in zavezanci za plačila prispevkov (upravljavci jedrskih objektov). Uskladitev predpisov naj ne bi povečala obremenitve proračuna Republike Slovenije, sklada in zavezancev za plačilo prispevkov.

Ministrstvo za okolje in prostor je izdelalo načrt izvedbe aktivnosti priprave analize obstoječe ureditve določanja nadomestil zaradi omejene rabe prostora zaradi umestitve jedrskega objekta in sprememb sedanje določitve nadomestil, ki je predstavljen v tabeli 4.

Tabela 4: Načrt izvedbe aktivnosti za izdelavo analize obstoječe ureditve in določitve nadomestil zaradi omejene rabe prostora zaradi umestitve jedrskega objekta in aktivnosti na podlagi opravljene analize

Zap. št.	Popravljalni ukrep	Oseba, odgovorna za izvedbo	Rok izvedbe	Načrt izpolnitve
1.	Analiza odmikov sedanje določitve nadomestil zaradi umestitve odlagališča nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov zaradi drugačne opredelitve območij omejene rabe prostora in začetka izplačevanja nadomestil, kot so določena v predpisih ter primerjava z novimi podzakonskimi predpisi	Direktorica Direktorata za okolje	Februar 2013	Izdelava analize na podlagi podzakonskih predpisov, sprejetih in usklajenih z ZVISJV.
2.	Popravljalni ukrep za točko 4.2.2.c. Upoštevalo se bo območje omejene rabe prostora za odlagališče nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov glede na določbe uredbe o območjih omejene rabe prostora. Krožno območje omejene rabe prostora za odlagališče nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov se bo zato zmanjšalo iz sedanjih deset kilometrov na 500 metrov.	Direktorica Direktorata za okolje	December 2012	Izdaja nove uredbe o merilih za določitev višine nadomestil zaradi omejene rabe prostora na območju jedrskega objekta, ki bo nadomestila veljavno uredbo o nadomestilu.
3.	Popravljalni ukrep za točko 4.2.2.d: Izplačevanje nadomestil za izvajanje terenskih raziskav v lokalnih skupnostih bo vključeno v novo uredbo o nadomestilu.	Direktorica Direktorata za okolje	December 2012	Izdaja nove uredbe o merilih za določitev višine nadomestil zaradi omejene rabe prostora na območju jedrskega objekta, ki bo nadomestila veljavno uredbo o nadomestilu.
4.	Popravljalni ukrep za točko 4.2.2.e: Izplačevanje nadomestil za odlagališče nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov bo usklajeno s 135. členom ZVISJV. Drugi odstavek 135. člena ZVISJV določa ukrepe, ki omejujejo tudi posege v prostor v bližini jedrskega objekta. Območje omejene rabe prostora okoli odlagališča nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov se bo v skladu z uredbo o merilih za določitev višine nadomestil zaradi omejene rabe prostora na območju jedrskega objekta izvajalo na lokaciji, ki je določena z uredbo o državnem prostorskem načrtu. V uredbo o merilih za določitev višine nadomestil zaradi omejene rabe prostora na območju jedrskega objekta bo vključena tudi določitev območja omejene rabe prostora, ki je predmet okoljevarstvenega	Direktorica Direktorata za okolje	December 2012	Dopolnjena bo uredba o območjih omejene rabe prostora.

Zap. št.	Popravljalni ukrep	Oseba, odgovorna za izvedbo	Rok izvedbe	Načrt izpolnitve
	soglasja v skladu s 65.a členom ZVISJV, ter določbe, ki bodo časovno opredelile pričetek in prenehanje izplačevanja nadomestil.			
5.	Popravljalni ukrep za točko 4.2.2.e: Za obstoječe jedrske objekte ali umestitve novih jedrskih objektov, katerih območja omejene rabe prostora se delno ali v celoti prekrivajo, bo za posamezno lokalno skupnost določeno samo eno nadomestilo omejene rabe prostora. To nadomestilo bo uravnoteženo glede na odstotek višine osnove nadomestila, ki je določen za posamezni jedrski objekt, in na delež območja omejene rabe prostora, ki ga ima ta jedrski objekt znotraj lokalne skupnosti. Vrednotenje omejene rabe prostora bo opravljeno le enkrat in se ne bo podvajalo.	Direktorica Direktorata za okolje	December 2012	Izdaja nove uredbe o merilih za določitev višine nadomestil zaradi omejene rabe prostora na območju jedrskega objekta, ki bo nadomestila veljavno uredbo o nadomestilu.
6.	Popravljalni ukrep za točko 4.2.2.f: Višina izplačila sklada zaradi omejene rabe prostora okoli odlagališča nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov se bo s sprejetjem nove uredbe o merilih za določitev višine nadomestil zaradi omejene rabe prostora na območju jedrskega objekta zmanjšala. Sklad bo izplačeval nadomestilo za omejeno rabo prostora le enkrat, poleg tega pa bo zaradi bližine sosednjega jedrskega objekta nadomestilo ustrezno manjše. Dosedanja višina izplačevanja nadomestil ne predstavlja edinega odstopanja od veljavnega programa razgradnje in odlaganja. Z ustrezno revizijo tega programa, ki bo določena tudi v novi uredbi o merilih za določitev višine nadomestil zaradi omejene rabe prostora na območju jedrskega objekta, bodo sredstva, zbrana v skladu, zadoščala za pokritje stroškov izvedbe odlagališča.	Direktorica Direktorata za okolje	December 2012	Z izdajo nove uredbe o merilih za določitev višine nadomestil zaradi omejene rabe prostora na območju jedrskega objekta, bodo podani pogoji za pripravo ustrezne revizije programa razgradnje in odlaganja. Za revizijo tega programa je zadolžena agencija.

Vir: odzivno poročilo Ministrstva za okolje in prostor.

2.3.1.3 Ocena izkazanih popravljalnih ukrepov

Predstavljeni popravljalni ukrep ocenjujemo kot *delno zadovoljiv*. Računsko sodišče je od Ministrstva za okolje in prostor zahtevalo izvedbo analize sedanje ureditve določanja nadomestil za omejeno rabo prostora zaradi umestitve odlagališča nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov, da bi tako ugotovilo vse odmike v sedanji ureditvi glede na veljavno zakonodajo, ki opredeljuje območja omejene rabe prostora zaradi umestitve odlagališča in začetek izplačevanja nadomestil. Na podlagi ugotovljenih odklovov bi moralo Ministrstvo za okolje in prostor izdelati načrt aktivnosti z opredelitvijo nosilcev aktivnosti in rokov za pripravo predpisa o izplačevanju nadomestil zaradi omejene rabe prostora v skladu z opredelitvami območij omejene rabe in začetka izplačevanja nadomestil, kot ureja ZVISJV in predpisi, sprejeti na podlagi tega zakona. Ministrstvo za okolje in prostor zahtevane analize določanja nadomestil za omejeno rabo prostora še ni izdelalo. Izvedbo analize je predvidelo februarja 2013, za njeno izdelavo pa je odgovorna direktorica Direktorata za okolje. Čeprav Ministrstvo za okolje in prostor analize še ni izdelalo, pa je na podlagi ugotovitev v revizijskem poročilu opredelilo najpomembnejše odmike pri opredelitvi območij omejene rabe prostora in pri začetku izplačevanja nadomestil, na tej podlagi pa načrtovalo aktivnosti za pripravo novega predpisa o ureditvi izplačevanja nadomestil. Določilo je, da je za pripravo novega predpisa odgovorna direktorica Direktorata za okolje, predpis pa naj bi bil pripravljen do decembra 2012. Ob tem opozarjamo na neusklajenost določitve roka za izvedbo analize odklovov in roka za pripravo načrta aktivnosti za pripravo novega predpisa o določitvi nadomestila zaradi omejene rabe prostora. Glede na to, da je analiza odklovov podlaga za pripravo novega predloga za določitev nadomestil, bi morala biti ta izvedena pred pripravo predloga novega predpisa in ne šele po njegovi pripravi, kot je načrtovalo Ministrstvo za okolje in prostor.

Ministrstvu za okolje in prostor priporočamo, naj aktivnosti spremembe predpisov izvede čim prej, saj sedanja ureditev omogoča neupravičeno izplačevanje nadomestil v neskladju z ZVISJV in tako povzroča neupravičeno porabo sredstev za razgradnjo nuklearne elektrarne.

2.4 Vlada Republike Slovenije

2.4.1 Operativni programi ravnanja z radioaktivnimi odpadki

2.4.1.1 Opis nesmotnosti

Prvi odstavek 98. člena ZVISJV določa, da mora državni zbor kot del nacionalnega programa varstva okolja sprejeti nacionalni program ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim jedrskim gorivom. Z nacionalnim programom je treba s prioritarnimi nalogami zagotoviti, da se lokacija odlagališča odobri najkasneje do leta 2008, odlagališče pa bo pridobilo dovoljenje za obratovanje najkasneje do leta 2013. K nacionalnemu programu je treba sprejeti še operativne programe, ki jih pripravi agencija, sprejme pa jih Vlada RS. Operativni programi se sprejmejo za obdobje največ štirih let. 141. člen ZVISJV določa, da bi morala Vlada RS najkasneje do konca leta 2004 pripraviti nacionalni program in ga predložiti v sprejem državnemu zboru.

Vlada RS ni pripravila nacionalnega programa ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim jedrskim gorivom v predpisanem roku in ga ni predložila državnemu zboru v potrditev do konca leta 2004. Ministrstvo za okolje in prostor, ki je ta program pripravljalo, ga je predložilo v obravnavo Vladi RS šele

septembra 2005. Vlada RS je sprejela predlog besedila Resolucije o nacionalnem programu ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim jedrskim gorivom za obdobje 2006–2015³² (v nadaljevanju: ReNPROJG) oktobra 2005, v državnem zboru pa je bila sprejeta februarja 2006.

V ReNPROJG je bolj podrobno določen način priprave in vsebina operativnih programov ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim jedrskim gorivom. V operativne programe morajo biti vključeni vsi pomembni vidiki ravnanja z radioaktivni odpadki³³, tudi ravnanje z nizko- in srednjeradioaktivnimi odpadki v nuklearni elektrarni in zgraditev odlagališča za te odpadke. Operativni programi se pripravijo za obdobje štirih let, po preteku tega obdobja pa je treba opraviti revizijo njihove ustreznosti. Nosilec priprave in revizij operativnih programov je agencija.

Agencija je decembra 2006 pripravila vse zahtevane operativne programe za obdobje od leta 2006 do leta 2009 in jih januarja 2007 predložila v potrditev Ministrstvu za okolje in prostor, ki pa jih ni obravnavalo, ni potrdilo in ni posredovalo Vladi RS v sprejem. Čeprav operativni programi niso bili sprejeti, je agencija pripravila pregled njihovega izvajanja in uresničevanja ciljev ter junija 2008 izdelala revizijo operativnih programov iz decembra 2006. Ob upoštevanju dejanskega stanja je ponovno presodila ustreznost njihovih ciljev, določila ukrepe za doseganje opredeljenih ciljev in določila roke ter nosilce za njihovo izvedbo. Pri njihovi izdelavi so sodelovali nosilci, ki jih določa ReNPROJG za izdelavo posameznih delov. Leta 2009 je na pobudo Uprave za jedrsko varnost začela pripravljati novo revizijo operativnih programov, ki pa še ni zaključena. Operativni programi so bili prvič posredovani v potrditev Ministrstvu za okolje in prostor januarja 2007, julija 2008 pa še revizija operativnih programov. Ministrstvo za okolje in prostor do maja 2010 operativnih programov in njihovih revizij še ni obravnavalo, potrdilo in posredovalo Vladi RS v sprejem.

Ministrstvo za okolje in prostor in Vlada RS nista zagotovila, da bi bili sprejeti vsi potrebni strateški dokumenti za ravnanje z radioaktivnimi odpadki, ki jih določa ReNPROJG. Ministrstvo za okolje in prostor in Vlada RS nista določila ustreznih izhodišč, zato nista zagotovila, da bi se lahko izvajali potrebni ukrepi za določitev lokacije odlagališča in za začetek njegovega obratovanja v predpisanih rokih. Ocenili smo, da zaradi nesprejetja operativnih programov ravnanje z radioaktivnimi odpadki v Sloveniji na strateški ravni ni urejeno celovito, kot je bilo načrtovano v ReNPROJG.

Od Vlade RS smo zahtevali, da določi roke za posredovanje operativnih programov ravnanja z radioaktivnimi odpadki, ki jih je treba pripraviti na podlagi ReNPROJG, ter opredeli način spremljanja izvajanja teh programov in način izvedbe njihovih revizij.

2.4.1.2 Izkazani popravljalni ukrepi

Tretji odstavek 98. člena ZVISJV določa, da operativne programe nacionalnega programa ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom pripravi in o njihovem izvajanju poroča javni gospodarski

³² Uradni list RS, št. 15/06.

³³ Operativni programi obsegajo devet različnih programov, ki obravnavajo ravnanje z radioaktivnimi odpadki malih proizvajalcev, ravnanje s temi odpadki v medicini, ravnanje z njimi v nuklearni elektrarni, izbor lokacije za odlagališče nizko- in srednjeradioaktivne odpadke, zapiranje Rudnika Žirovski vrh, ravnanje z izrabljenim jedrskim gorivom in visokoradioaktivnimi odpadki, novelacijo programa razgradnje in odlaganja radioaktivnih odpadkov iz nuklearne elektrarne, razgradnjo raziskovalnega reaktorja ter pripravo za nove programe.

zavod iz 97. člena, sprejme pa jih Vlada RS, iz četrtega odstavka istega člena pa, da se Operativni programi iz prejšnjega odstavka sprejmejo za obdobje največ štirih let. Vlada RS v odzivnem poročilu navaja, da bo upoštevalje navedeno agencija v revidiran program dela za leto 2011 vključila izdelavo Operativnega programa ravnanja z radioaktivnimi odpadki za obdobje od leta 2012 do leta 2015, ki ga bo pripravila še v letu 2011 in posredovala Vladi RS v sprejem.

2.4.1.3 Ocena izkazanih popravljalnih ukrepov

Predstavljeni popravljalni ukrep ocenjujemo kot *delno zadovoljiv*. Vlada RS je sicer navedla predvidene aktivnosti agencije pri pripravi in posredovanju operativnih programov ravnanja z radioaktivnimi odpadki v letu 2011, ni pa v skladu z zahtevo za izvedbo popravljalnega ukrepa izkazala zahteve Vlade RS do agencije za posredovanje operativnih programov in ni točno opredelila roka, do katerega ji mora ta operativne programe ravnanja z radioaktivnimi odpadki predložiti. Agencija je operativne programe ravnanja z radioaktivnimi odpadki na podlagi ReNPROJG izdelala že leta 2006 in opravila njihovo revizijo v letih 2008 in 2009, vendar pa jih ni predložila Vladi RS v sprejem. Vlada RS bi v skladu z zahtevo za izvedbo popravljalnega ukrepa morala opredeliti tudi način spremljanja izvajanja teh programov in opredeliti način izvedbe njihovih revizij, česar pa v izkazanem popravljalnem ukrepu ni prikazala.

2.4.2 Poročanje o izvajanju meddržavne pogodbe o nuklearni elektrarni

2.4.2.1 Opis nesmotnosti

Ocenili smo, da ravnanje Ministrstva za gospodarstvo in Vlade RS pri spremljanju in izvajanju meddržavne pogodbe o nuklearni elektrarni ni bilo učinkovito, ker:

- v fazi izbire lokacije ni bila upoštevana možnost proučitve vrednotenja potencialnih lokacij za skupno odlagališče tudi na hrvaški strani, ki bi lahko ob izpolnjevanju vseh zahtevanih strokovnih in varnostnih kriterijev pomenile stroškovno bolj ugodno varianto, kot je izbrana lokacija za gradnjo odlagališča na lokaciji Vrbina Krško;
- kljub morebitnemu prihodnjemu predlogu slovenske strani za skupno odlaganje na izbrani lokaciji Vrbina Krško obstaja tveganje, da se hrvaška stran s predvidenimi stroški gradnje odlagališča ne bo strinjala, saj ni sodelovala v dosedanjih postopkih izbire lokacije in pri odločitvah o gradnji odlagališča, in tudi ker stroški niso bili prej usklajeni med pogodbenicama; odlaganje na posamezna odlagališča bo po oceni iz ReNPROJG pogodbenicama povzročilo še enkrat večje stroške ravnanja z odpadki, prav tako pa za 50 odstotkov večje stroške obratovanja odlagališča;
- kljub morebitnemu sporazumu med pogodbenicama o skupnem odlaganju obstaja tveganje, da slovenska stran ne bo mogla uveljaviti povračila že nastalih stroškov za pridobitev lokacije, saj se pogodbenici o teh stroških nista dogovorili, pred izplačilom iz sklada pa stroškov ni potrdila meddržavna komisija;
- pogodbenici nista ugotavljali tveganj pri izvajanju meddržavne pogodbe glede odlaganja nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov.

Od Vlade RS smo zahtevali, da opredeli način poročanja Ministrstva za gospodarstvo o izvajanju meddržavne pogodbe o nuklearni elektrarni, pri čemer mora opredeliti vsebino poročil in določiti obdobje, za katero mora Ministrstvo za gospodarstvo poročati o izvajanju meddržavne pogodbe.

2.4.2.2 Izkazani popravljalni ukrepi

Ministrstvo za gospodarstvo vsako leto v letnem poročilu o jedrski varnosti v Republiki Sloveniji, ki ga pripravi Uprava Republike Slovenije za jedrsko varnost, predstavi vse aktivnosti, izvedene v tekočem letu na podlagi meddržavne pogodbe. Zaradi pomembnosti nuklearne elektrarne Krško za elektroenergetski sistem Republike Slovenije bo Ministrstvo za gospodarstvo v bodoče do 30. junija vsako leto podalo Vladi RS poročilo meddržavne komisije o aktivnostih v zvezi z meddržavno pogodbo, za preteklo leto. Poročilu bodo priloženi tudi zapisniki meddržavne komisije, kot telesa, ki nadzoruje izvajanje meddržavne pogodbe.

2.4.2.3 Ocena izkazanih popravljalnih ukrepov

Predstavljeni popravljalni ukrep ocenjujemo kot *zadovoljiv*. Vlada RS je določila obveznost Ministrstva za gospodarstvo, da poda poročilo meddržavne komisije o vseh aktivnostih v zvezi z meddržavno pogodbo ter določila rok, v katerem mora to storiti. Poročilo o jedrski varnosti sicer vsebuje informacijo o izvajanju meddržavne pogodbe, in je v skladu s poročilom, ki se pripravlja na podlagi ZVISJV, namenjena predvsem seznanjanju širše javnosti o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrsko varnostjo.

2.4.3 Protokoli o izvajanju investicij v Občini Krško

2.4.3.1 Opis nesmotnosti

Kot pogoj za nadaljnje sodelovanje v postopku umeščanja odlagališča in potrditev lokacije Vrbina Krško je Občina Krško pred potrditvijo študije variant, okoljskega poročila in posebne varnostne analize predlagala sklenitev naslednjih protokolov za sofinanciranje investicij na območju občine iz državnega proračuna:

- protokol o informiranju javnosti in zagotavljanju sredstev za izgradnjo širokopasovnih omrežij v Občini Krško, ki se sklene med Občino Krško in agencijo; ocenjena vrednost investicije znaša pet milijonov evrov;
- protokol o ureditvi medsebojnih odnosov pri nameravani gradnji nove cestne povezave Krško– Brežice, ki se sklene med Ministrstvom za promet, Občino Krško in Občino Brežice; ocenjena vrednost investicije iz državnega proračuna je 11,3 milijona evrov;
- protokol o medsebojnem sodelovanju pri umestitvi odlagališča nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov v prostor in o zagotavljanju sredstev državnega proračuna za sofinanciranje projektov ureditve komunalne infrastrukture na območju Občine Krško, ki se sklene med Ministrstvom za okolje in prostor in Občino Krško; ocenjena vrednost investicije je 8,4 milijona evrov;
- protokol o sofinanciranju izgradnje obvoznice Krško, ki se sklene med agencijo in Občino Krško; odškodnino v znesku milijon evrov naj bi plačala agencija zaradi povečane obrabe cestišča pri gradnji odlagališča;
- protokol o financiranju obnove gradu Leskovec, ki se sklene med Ministrstvom za kulturo, Ministrstvom za gospodarstvo, agencijo in Občino Krško; vrednost investicije je ocenjena na pet do šest milijonov evrov;
- protokol o zagotavljanju sredstev državnega proračuna v skupnem znesku 29,8 milijona evrov, ki se sklene med Ministrstvom za gospodarstvo in Občino Krško, za izvedbo naslednjih projektov v Občini Krško zaradi umestitve odlagališča:

- gradnjo komunalne opreme poslovne cone Velika vas, v znesku sofinanciranja 13,8 milijona evrov;
- gradnjo komunalne opreme poslovne cone Drnovo-vzhod, v znesku sofinanciranja 5,5 milijona evrov in
- gradnjo infrastrukture za regionalni podjetniški inkubator na območju poslovne cone Vrbina, v znesku sofinanciranja 10,5 milijona evrov.

Vse navedene investicije, ki so predmet protokolov, so bile vključene v načrt razvojnih programov Občine Krško za obdobje od leta 2010 do leta 2012.

Ocenili smo, da potrditev protokolov za sofinanciranje različnih investicij v infrastrukturo v Občini Krško ni bil pregleden in enakopraven način zagotavljanja družbene sprejemljivosti, iz naslednjih razlogov:

- možnost sklepanja protokolov ni bila znana lokalnim skupnostim ob predložitvi ponudb za lokacijo odlagališča, saj agencija ob pripravi postopkov izbire lokacije ni načrtovala možnosti zagotavljanja družbene sprejemljivosti s sklepanjem protokolov;
- za sklepanje protokolov za povečevanje družbene sprejemljivosti med Občino Krško in ministrstvi ne obstoja ustrezna pravna podlaga, saj taka oblika zagotavljanja družbene sprejemljivosti ni bila načrtovana med postopki zagotavljanja družbene sprejemljivosti pri izbiri lokacije odlagališča;
- agencija za financiranje investicij, za katere je podpisala protokole z Občino Krško in za katere naj bi se sredstva zagotavljala iz sklada, nima ustrezne pravne podlage, ker 3. člen ZSFR izplačevanja teh sredstev ne določa;
- potrditev protokolov je posledica zahtev Občine Krško, da bo izstopila iz postopka, če protokoli ne bodo podpisani, to pa je posledica nepreglednega načina vodenja postopka umeščanja v prostor, ki je omogočal vodenje ločenih postopkov umestitve odlagališča za posamezne lokacije in ni predvidel primerjave med lokacijami na nobeni od faz postopka;
- zaradi sprejetja protokolov je bila vrednost odlagališča verjetno povečana; s protokoli sprejete obveznosti niso bile upoštevane pri ocenah stroškov gradnje odlagališča, lahko pa bodo bistveno vplivale na obseg obveznosti države, ki naj bi sredstva zagotovila v proračunu;
- obstaja tveganje, da ob morebitni odločitvi za gradnjo skupnega odlagališča z Republiko Hrvaško dogovor za financiranje ustreznega deleža teh sredstev ne bo mogoč, saj sredstva niso bila načrtovana ob začetku postopka in bodo posebej izplačana iz državnega proračuna in ne iz sklada.

Od Vlade RS smo zahtevali, da ponovno prouči in opravi analizo predmeta investicij, na katere se nanašajo sklenjeni protokoli, rezultat te analize pa mora biti ugotovitev in utemeljitev, ali je predmet posameznega sklenjenega protokola povezan z investicijo v odlagališče nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov; na podlagi izvedene analize bi morala Vlada RS pripraviti predlog aktivnosti z opredelitvijo nosilcev aktivnosti, rokov ter aktivnosti za zagotovitev ustreznega povečanja vrednosti investicije na podlagi sklenjenih protokolov v dokumentih, ki so podlaga za načrtovanje in izvedbo investicije, ter pripraviti predlog določitve virov za financiranje investicij z opredelitvijo nosilcev aktivnosti, rokov za izvedbo aktivnosti ter aktivnosti za ureditev financiranja na podlagi določenih virov.

2.4.3.2 Izkazani popravljalni ukrepi

Vlada RS v odzivnem poročilu navaja, da je za vsako investicijo, ki je bila predmet sklenjenega protokola, kjer je bilo to mogoče, okvirno prikazala proučitev in analizo predmeta investicije, na katero se nanaša protokol, povezavo z investicijo, predlog aktivnosti za realizacijo protokola, opredelitev nosilcev aktivnosti, rokov za realizacijo aktivnosti in virov financiranja investicije. Vlada RS v odzivnem poročilu še

navaja, da podrobnejša analiza zaradi zahtevnosti izvedbe ni bila mogoča brez temeljite proučitve, česar pa zaradi časovne stiske ni mogla izvesti. Nadaljnje aktivnosti naj bi potekale po temeljiti proučitvi predmeta investicije in njeno povezavo z investicijo v gradnjo odlagališča nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov.

Za protokol o financiranju obnove gradu Leskovec (Šrajbarski turn) Vlada RS navaja, da gre za rešitev problema propadanja gradu, ki ima zgodovinsko in kulturno vrednost. Investicija je potrebna, da bi grad ohranil podeljene spomeniške lastnosti ter da bi lahko v gradu ponovno izvajali dejavnosti, ki bi prispevale k širitvi turistične ponudbe Občine Krško. V gradu bi izvajala svojo dejavnost tudi agencija, ki bi uredila Center za obiskovalce odlagališča nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov s pripravo redne razstave razvoja jedrskih tehnologij na področju ravnanja z radioaktivnimi odpadki in z izgradnjo večnamenske dvorane za različne prireditve. Leta 2008 je bil izdelan investicijski program, po katerem ocenjena vrednost investicije znaša približno 3,3 milijona evrov. Tretjina sredstev naj bi se zagotovila iz proračuna Republike Slovenije, dve tretjini pa iz proračunov Evropskih strukturnih skladov. Protokol sta podpisali agencija in Občina Krško, Ministrstvo za kulturo pa protokola še ni podpisalo. Realizacija protokola se še ni pričela. Vlada RS je opredelila, da sta za pripravo objekta odgovorni Občina Krško in Ministrstvo za kulturo, treba pa je zagotoviti še sofinanciranje iz Evropskih strukturnih skladov in realizirati obnovo. Vlada RS ni pripravila predloga aktivnosti z opredelitvijo nosilcev aktivnosti in rokov za izvedbo aktivnosti za zagotovitev ustreznega povečanja vrednosti investicije v dokumentih, ki so podlage za načrtovanje in izvedbo investicije. Vlada RS tudi ni pripravila predloga določitve virov za financiranje investicije in ni opredelila aktivnosti, nosilcev aktivnosti ter rokov za izvedbo aktivnosti za ureditev financiranja na podlagi virov, ki jih je opredelila. Vlada RS navaja, da rokov za realizacijo in virov financiranja ni opredelila, ker Ministrstvo za kulturo protokola ni podpisalo.

V protokolu o sofinanciranju gradnje obvoznice Krško so predvidene posodobitve³⁴ prometnih povezav med odlagališčem nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov in nuklearno elektrarno ter širšim območjem Posavja z okolico. Obvoznica Krško je državni projekt, ki je vključen v državni Načrt razvojnih programov, sofinancira pa ga tudi Občina Krško. Projekt se je na podlagi protokola obvezala sofinancirati tudi agencija, in sicer v znesku odškodnine zaradi povečanja obrabe cestišča pri gradnji odlagališča. Realizacija protokola se še ni pričela, saj je njegovo izvajanje odvisno od začetka gradnje odlagališča nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov, njegova izvedba pa bo usklajena z dinamiko gradnje odlagališča. Vlada RS je opredelila aktivnosti za realizacijo protokola in nosilce teh aktivnosti ter navedla, da bo sredstva zagotovila agencija iz sredstev sklada. Vlada RS ni pripravila predloga aktivnosti z opredelitvijo nosilcev aktivnosti in rokov za izvedbo aktivnosti za zagotovitev ustreznega povečanja vrednosti investicije v dokumentih, ki so podlage za načrtovanje in izvedbo investicije. Vlada RS tudi ni opredelila aktivnosti, nosilcev aktivnosti ter rokov za izvedbo aktivnosti za ureditev financiranja iz sklada.

Protokol o informiranju javnosti in zagotavljanju sredstev za gradnjo širokopasovnih optičnih omrežij v Občini Krško zaradi umeščanja odlagališča nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov sta podpisali Občina Krško in agencija. Občina Krško je začela graditi širokopasovno optično omrežje leta 2008. V skladu z 18. členom uredbe o državnem prostorskem načrtu mora investitor zagotoviti kakovostno obveščanje o vrstah in količini odpadkov, odloženih v odlagališče, rezultatih monitoringa okolja in o drugem dogajanju

---

³⁴ Predvidenih je več projektov, in sicer gradnja obvoznice Krško, rekonstrukcija industrijske ceste, gradnja mostu čez reko Savo pri nuklearni elektrarni, rekonstrukcija križišča in priključka pri trgovskem centru Mercator, ter rekonstrukcija in gradnja lokalne ceste od križišča pri trgovskem centru Mercator do novega mostu pri nuklearni elektrarni.

v povezavi z odlagališčem, predvsem za prebivalce v neposredni bližini odlagališča, tako da sofinancira obnovo in razširitev obstoječega optičnega omrežja, v deležu glede na potrebe po informiranju. Realizacija protokola se še ni pričela. Vlada RS je opredelila predlog aktivnosti za realizacijo protokola in nosilce aktivnosti. Rokov za realizacijo aktivnosti ni določila, navedla pa je, da investicija že poteka, zato bi bilo treba protokol realizirati kar najhitreje. Kot vir financiranja je določila sredstva sklada. Vlada RS ni pripravila predloga aktivnosti z opredelitvijo nosilcev aktivnosti in rokov za izvedbo aktivnosti za zagotovitev ustreznega povečanja vrednosti investicije v dokumentih, ki so podlage za načrtovanje in izvedbo investicije. Vlada RS tudi ni opredelila aktivnosti, nosilcev aktivnosti ter rokov za izvedbo aktivnosti za ureditev financiranja iz sklada.

Ministrstvo za okolje in prostor in Občina Krško sta sklenila protokol o medsebojnem sodelovanju pri umestitvi odlagališča v prostor in o zagotavljanju sredstev proračuna Republike Slovenije za sofinanciranje projektov ureditve komunalne infrastrukture na območju Občine Krško. Vlada RS navaja, da je bil protokol podpisan za zagotavljanje družbene sprejemljivosti v Občini Krško ob sprejemanju uredbe o državnem prostorskem načrtu. Vsebina protokola se večinoma ne nanaša na gradnjo komunalne infrastrukture, ki bi bila neposredno povezana z delovanjem bodočega odlagališča. Povezana je le v delu, ko gre za povezavo odlagališča v omrežje. Vlada RS ugotavlja, da mora Občina Krško komunalno infrastrukturo zagotoviti z lastnimi sredstvi, saj gre za infrastrukturo lokalnega pomena, država pa lahko komunalno infrastrukturo sofinancira le prek javnih razpisov ali programskih shem skladov Evropske unije. Vlada RS je opredelila, da je za pripravo projekta odgovorna Občina Krško, za nosilca aktivnosti je opredelila Občino Krško, ki nastopa kot investitor, in agencijo. Rok za izvedbo aktivnosti je leto 2013. Vlada RS še navaja, da sredstva, potrebna za izvedbo, niso zagotovljena v sedanjem proračunu Republike Slovenije. Vlada RS ni opredelila virov za financiranje investicij in ni opredelila nosilcev aktivnosti, rokov za izvedbo aktivnosti ter aktivnosti za ureditev financiranja na podlagi virov, ki bi jih določila za financiranje investicij.

Ministrstvo za promet, Občina Krško in Občina Brežice so podpisali protokol o gradnji cestne povezave od Krškega do Brežic. Gradnja nove ceste ni neposredno povezana z investicijo v odlagališče nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov, temveč je pogojena s stalnim povečevanjem prometa na obstoječi povezavi med Krškim in Brežicami, ki ne omogoča več varnega in nemotenega poteka prometa. Vlada RS je opredelila aktivnosti za realizacijo protokola, nosilce aktivnosti ter določila roke za realizacijo aktivnosti. Za vire financiranja je določila proračun Republike Slovenije ter proračuna občin Krško in Brežice.

Ministrstvo za gospodarstvo in Občina Krško sta podpisala protokol o zagotavljanju sredstev proračuna Republike Slovenije in Evropskega sklada za regionalni razvoj za sofinanciranje komunalne opreme za Poslovno cono Velika vas, sofinanciranje komunalne opreme Poslovne cone Drnovo in za sofinanciranje infrastrukture za regionalni podjetniški inkubator za območje Poslovne cone Vrbina. Vlada RS ugotavlja, da investicije, ki so predmet protokola, nimajo neposredne povezave z odlagališčem nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov, a se nahajajo v širšem okolju odlagališča in so namenjene lokalni skupnosti. Protokol ne predstavlja ustrezne pravne podlage za pridobitev sredstev iz Evropskega regionalnega sklada. Projekti, navedeni v protokolu, so imeli možnost pridobitve sredstev na podlagi objavljenih razpisov Ministrstva za gospodarstvo in Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko na podlagi Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007–2013. Glede na to, da je za izvedbo projektov odgovorna predvsem Občina Krško, Vlada RS ni opredelila nosilcev aktivnosti in rokov za izvedbo aktivnosti. Sredstva za izvedbo projektov niso zagotovljena v sedanjem proračunu Republike Slovenije in Evropskem skladu za regionalni

razvoj. Vlada RS navaja, da za ta protokol ni opredelila nosilcev aktivnosti in rokov za realizacijo aktivnosti. Morebitne nadaljnje aktivnosti in morebitna realizacija, ki je lahko del investicije v odlagališče, pa lahko poteka šele po potrditvi investicijskega programa na pristojnem ministrstvu. Vlada RS navaja, da sredstva, potrebna za izvedbo investicij, niso zagotovljena v sedanjem proračunu Republike Slovenije. Vlada RS ni opredelila virov za financiranje investicij in ni opredelila nosilcev aktivnosti, rokov za izvedbo aktivnosti ter aktivnosti za ureditev financiranja na podlagi virov, ki bi jih določila za vire financiranja investicij.

2.4.3.3 Ocena izkazanih popravljalnih ukrepov

Predstavljeni popravljalni ukrep ocenjujemo kot *delno zadovoljiv*. Vlada RS je za vse protokole opravila proučitev in analizo predmeta investicij, na katere se nanašajo protokoli, in ugotovila, ali obstaja povezava z investicijo v odlagališče nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov.

Vlada RS je za protokole, ki se nanašajo na financiranje obnove gradu Leskovec (Šrajbarski turn), gradnjo obvoznice Krško in gradnjo širokopasovnih optičnih omrežij v Občini Krško ugotovila, da se protokoli deloma nanašajo na investicijo v odlagališče nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov, vendar pa ni pripravila predloga aktivnosti z opredelitvijo nosilcev aktivnosti in rokov za izvedbo aktivnosti za zagotovitev ustreznega povečanja vrednosti investicije v dokumentih, ki so podlage za načrtovanje in izvedbo investicije. Vlada RS v teh primerih tudi ni opredelila aktivnosti, nosilcev aktivnosti in rokov za ureditev financiranja iz sklada. Vlada RS navaja, da Ministrstvo za kulturo še ni podpisalo protokola o financiranju obnove gradu Leskovec (Šrajbarski turn), vendar pa menimo, da bi morala Vlada RS tudi v tem primeru predvideti nadaljnje aktivnosti za njegovo izvedbo, ali pa ugotoviti, da protokol ne bo izveden. V zvezi s protokolom o informiranju javnosti in zagotavljanju sredstev za gradnjo širokopasovnih omrežij Vlada RS navaja, da ga je treba začeti izvajati čim prej, saj investicija, na katero se protokol nanaša, že poteka. Ob tem opozarjamo, da investicijski program za odlagališče nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov še ni pripravljen, prav tako pa še ni bilo izdano gradbeno dovoljenje. Menimo, da do potrditve investicijskega programa in do izdaje gradbenega dovoljenja sredstev za gradnjo širokopasovnega omrežja iz sklada ni mogoče namenjati, saj še ni bila sprejeta dokončna odločitev glede izvedbe odlagališča.

Za protokola, ki se nanašata na ureditev komunalne infrastrukture na območju Občine Krško in na sofinanciranje komunalne opreme za Poslovne cone Velika vas, Drnovo in Vrbina, je Vlada RS ugotovila, da nista neposredno povezana z investicijo v odlagališče nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov, vendar pa ni opredelila virov za financiranje investicij in ni opredelila nosilcev aktivnosti, rokov za izvedbo ter aktivnosti za ureditev financiranja na podlagi opredeljenih virov za financiranje investicij in tudi ni odločila, da teh investicij zaradi nezagotovljenih virov financiranja ne bo financirala iz proračuna in obveznosti iz protokolov ne bo izvršila.

3. MNENJE O IZKAZANIH POPRAVLJALNIH UKREPIH

Pregledali smo odzivna poročila, ki so jih na podlagi zahteve iz revizijskega poročila o izbiri lokacije odlagališča nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov izdelali Agencija za radioaktivne odpadke, Ministrstvo za gospodarstvo, Ministrstvo za okolje in prostor ter Vlada Republike Slovenije. Ocenili smo, da so odzivna poročila, ki so jih s podpisom in pečatom potrdili Vladislav Krošelj, direktor Agencije za radioaktivne odpadke, mag. Mitja Gaspari, minister, odgovoren za razvoj in evropske zadeve, ki začasno vodi Ministrstvo za gospodarstvo, Roko Žarnić, minister za okolje in prostor in mag. Helena Kamnar, generalna sekretarka Vlade Republike Slovenije, verodostojna.

Zadovoljivost izkazanih popravljalnih ukrepov smo ocenili na podlagi posredovanega opisa ukrepov in predložene dokumentacije agencije, Ministrstva za gospodarstvo, Ministrstva za okolje in prostor ter Vlade RS. Menimo, da smo pridobili zadostne in ustrezne podlage in dokaze, da lahko podamo oceno o zadovoljivosti izkazanih ukrepov.

3.1 Mnenje o popravljalnih ukrepih Agencije za radioaktivne odpadke

Ocenjujemo, da sta ukrepa za odpravo nesmotnosti v točkah 2.1.2 in 2.1.3, ki ju je sprejela agencija, *zadovoljiva*, saj so bile začete aktivnosti za bolj učinkovito naročanje storitev in blaga, opredelitev predmeta sklenjenih pogodb in načina njihovega spremljanja.

Ukrep, opisan v točki 2.1.1, ocenjujemo kot *delno zadovoljiv*. Agencija ni ustrezno opredelila obdobja, predmeta in namena izvedbe revizije smotrnosti in namenskosti sredstev, pridobljenih iz sklada, roka za izvedbo revizije in ni določila podrobnejših meril za presojo revizijskih ciljev, za katere je treba v reviziji izreči mnenje.

3.2 Mnenje o popravljalnih ukrepih Ministrstva za gospodarstvo

Ocenjujemo, da so ukrepi za odpravo nesmotnosti v točkah 2.2.1, 2.2.2 in 2.2.3, ki jih je sprejelo Ministrstvo za gospodarstvo, *zadovoljivi*. Začete so bile aktivnosti za pripravo ocene učinkovitosti določil meddržavne pogodbe za nadaljnje skupne aktivnosti z Republiko Hrvaško pri ravnanju z nizko- in srednjeradioaktivnimi odpadki iz Nuklearne elektrarne Krško in za redno spremljanje izvajanja Programa razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne Krško.

3.3 Mnenje o popravljalnih ukrepih Ministrstva za okolje in prostor

Ukrep, opisan v točki 2.3.1, ocenjujemo kot *delno zadovoljiv*, saj Ministrstvo za okolje in prostor ni izvedlo analize ustreznosti sedanje ureditve določanja nadomestil za omejeno rabo prostora zaradi umestitve odlagališča nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov glede na veljavno zakonodajo, ki opredeljuje območja omejene rabe prostora zaradi umestitve odlagališča, in začetek izplačevanja nadomestil.

3.4 Mnenje o popravljalnih ukrepih Vlade Republike Slovenije

Ocenjujemo, da je ukrep, opisan v točki 2.4.2 *zadovoljiv*, saj je Vlada RS vzpostavila spremljanje izvajanja in poročanja o izvajanju Pogodbe med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Hrvaške o ureditvi statusnih in drugih pravnih razmerij, povezanih z vlaganjem v Nuklearno elektrarno Krško, njenim izkoriščanjem in razgradnjo.

Ukrepa, opisana v točkah 2.4.1 in 2.4.3 ocenjujemo kot *delno zadovoljiva*. Vlada RS ni opredelila načina spremljanja izvajanja operativnih programov ravnanja z radioaktivnimi odpadki in ni opredelila načina izvedbe njihovih revizij. Za protokole, za katere je ugotovila povezavo z investicijo v odlagališče nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov, Vlada RS ni pripravila predloga aktivnosti z opredelitvijo nosilcev aktivnosti in rokov za njihovo izvedbo za zagotovitev ustreznega povečanja vrednosti investicije v dokumentih, ki so podlage za načrtovanje in izvedbo investicije ter ni opredelila aktivnosti, nosilcev aktivnosti in rokov za izvedbo aktivnosti za ureditev financiranja iz Sklada za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne in odlaganja radioaktivnih odpadkov iz nuklearne elektrarne. Za protokola o sofinanciranju ureditve komunalne infrastrukture na območju Občine Krško in za sofinanciranje komunalne opreme treh poslovnih con v Občini Krško Vlada RS ni opredelila virov za financiranje investicij in ni opredelila aktivnosti, nosilcev teh aktivnosti ter rokov za njihovo izvedbo za ureditev financiranja na podlagi opredeljenih virov in tudi ni odločila, da teh investicij zaradi nezagotovljenih virov financiranja ne bo financirala iz proračuna in obveznosti iz protokolov ne bo izvršila.

4. OVREDNOTENJE NEZADOVOLJIVO ODPRAVLJENIH NESMOTRNOSTI

4.1 Ovrednotenje nezadovoljivo odpravljenih nesmotrnosti Agencije za radioaktivne odpadke

Nesmotrnost, za odpravo katere Agencija za radioaktivne odpadke v točki 2.1.1 ni v celoti izkazala zadovoljivih ukrepov, se nanaša na neizvedeno revizijo smotrnosti in namenskosti porabe sredstev, ki jih je pridobila od Sklada za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne in odlaganja radioaktivnih odpadkov iz nuklearne elektrarne, ki bi jo morala opraviti v skladu z Zakonom o skladu za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne Krško.

Nesmotrnost, ki ni bila zadovoljivo odpravljena v celoti, po naravi in kontekstu ne presega pomembnosti, ki je bila upoštevana v reviziji.

4.2 Ovrednotenje nezadovoljivo odpravljenih nesmotrnosti Ministrstva za okolje in prostor

Nesmotrnost, za odpravo katere Ministrstvo za okolje in prostor v točki 2.3.1 ni v celoti izkazalo zadovoljivih ukrepov, se nanaša na določanje nadomestil za omejeno rabo prostora zaradi umestitve jedrskega objekta na podlagi opredelitve območij omejene rabe prostora in začetka izplačevanja nadomestil upravičencem, ki je drugačna, kot jo določajo veljavnimi predpisi: kljub določitvi predpisov, ki določajo območja omejene rabe prostora zaradi umestitve odlagališča nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov v prostor, da to obsega področje v radiju 500 metrov od središča odlagališča, je Ministrstvo za okolje in prostor določilo, da so do nadomestil upravičene lokalne skupnosti na območju v desetkilometrskem pasu od središča načrtovanega odlagališča. Izplačevanje nadomestil upravičencem že poteka, čeprav niso izpolnjeni vsi predpisani pogoji za začetek izplačevanja nadomestil v skladu z Zakonom o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrsko varnostjo.

Nesmotrnost, ki ni bila zadovoljivo odpravljena v celoti, po naravi in kontekstu ne presega pomembnosti, ki je bila upoštevana v reviziji.

4.3 Ovrednotenje nezadovoljivo odpravljenih nesmotrnosti Vlade Republike Slovenije

Nesmotrnosti, za odpravo katerih Vlada Republike Slovenije v točki 2.4.1 in 2.4.3 ni izkazala v celoti zadovoljivih ukrepov, se nanašajo na:

- posredovanje operativnih programov ravnanja z radioaktivnimi odpadki Vladi RS v sprejem: kljub obveznosti posredovanja operativnih programov ravnanja Vladi RS v sprejem agencija teh operativnih programov Vladi RS ni posredovala, Vlada RS pa posredovanja teh programov ni zahtevala;
- obravnavo investicij, za katere so bili sklenjeni protokoli med različnimi ministrstvi, agencijo in Občino Krško: za izvedbo investicij, za katere so bili sklenjeni protokoli, niso bile izkazane ustrezne povezave z investicijo v odlagališče nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov, zaradi česar ni bil jasen njihov vpliv na vrednost investicije v odlagališče ter niso bile določene podlage in ustrezni viri za njihovo financiranje.

Nesmotrnosti, ki niso bile zadovoljivo odpravljene v celoti, po naravi in kontekstu ne presegajo pomembnosti, ki je bila upoštevana v reviziji.

5. SKLEP O KRŠITVI OBVEZNOSTI DOBREGA POSLOVANJA

5.1 Sklep o kršitvi obveznosti dobrega poslovanja Agencije za radioaktivne odpadke

Agencija za radioaktivne odpadke je v odzivnem poročilu izkazala *delno zadovoljiv ukrep* za odpravo nesmotnosti, opisane v točki 2.1.1 tega poročila. S tem je v skladu z določbami petega odstavka 29. člena Zakona o računskem sodišču³⁵ (v nadaljevanju: ZRacS-1) in 37. člena Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije³⁶ (v nadaljevanju: poslovnik računskega sodišča) kršilo obveznost dobrega poslovanja.

5.2 Sklep o kršitvi obveznosti dobrega poslovanja Ministrstva za okolje in prostor

Ministrstvo za okolje in prostor je v odzivnem poročilu izkazalo *delno zadovoljiv ukrep* za odpravo nesmotnosti, opisane v točki 2.3.1 tega poročila. S tem je v skladu z določbami petega odstavka 29. člena ZRacS-1 in 37. člena poslovnika računskega sodišča kršilo obveznost dobrega poslovanja.

5.3 Sklep o kršitvi obveznosti dobrega poslovanja Vlade Republike Slovenije

Vlada Republike Slovenije je v odzivnem poročilu izkazala *delno zadovoljive ukrepe* za odpravo nesmotnosti, opisanih v točkah 2.4.1 in 2.4.3 tega poročila. S tem je v skladu z določbami petega odstavka 29. člena ZRacS-1 in 37. člena poslovnika računskega sodišča kršila obveznost dobrega poslovanja.

Številka: 1209-3/2009/109
Ljubljana, 25. oktobra 2011

Dr. Igor Šoltes,
generalni državni revizor

---

³⁵ Uradni list RS, št. 11/01.

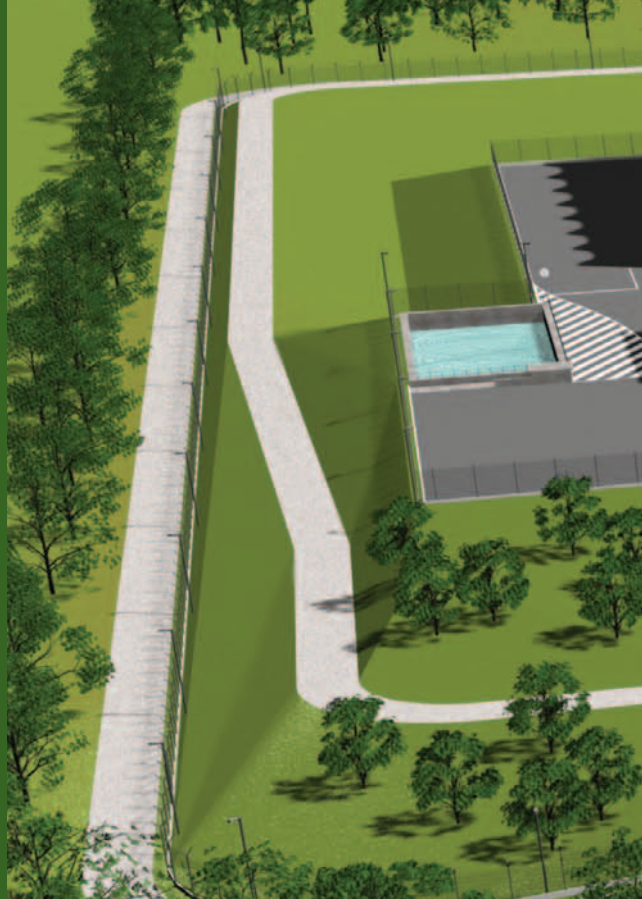
³⁶ Uradni list RS, št. 91/01.

Poslano:

1. Vladi Republike Slovenije, priporočeno;
2. Ministrstvu za gospodarstvo, priporočeno;
3. Ministrstvu za okolje in prostor, priporočeno;
4. Agenciji za radioaktivne odpadke, priporočeno;
5. Državnemu zboru Republike Slovenije, priporočeno;
6. arhivu, tu.

Bdimo nad potmi javnega denarja

Računsko sodišče Republike Slovenije / The Court of Audit of the Republic of Slovenia
Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija • tel.: +386 (0) 1 478 58 00 • fax: +386 (0) 1 478 58 91
sloaud@rs-rs.si • www.rs-rs.si

Enota Maribor / Maribor Office
Ulica heroja Bračiča 6, 2000 Maribor, Slovenija • tel.: +386 (0) 2 250 58 80 • fax: +386 (0) 2 250 58 96

